

เหมาะสำหรับเด็ก
๗-๙ ขวบ

หนังสือเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็ก

เสริมทักษะ กับนิทานพื้นบ้านไทย

สนุกกับนิทานพื้นบ้านจาก 4 ภาค
ของไทยและกิจกรรมเสริมทักษะ
ด้านต่าง ๆ ภายในเล่ม

คำนำ

หนังสือเสริมทักษะกับนิทานพื้นบ้านไทยเล่มนี้ จัดทำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา TERM PROJECT IN CHILDREN'S LITERATURE ในหลักสูตร ศศ.บ. สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยได้รับความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือจากอาจารย์อัจฉรา ประดิษฐ์ อาจารย์ประจำหลักสูตร ในการจัดทำและให้คำปรึกษาทำให้หนังสือเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยและเสริมกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของเด็ก ๆ ช่วงวัย ๗ - ๙ ปี ไว้ท้ายนิทานแต่ละเรื่อง โดยเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองคอยสนับสนุนและช่วยเหลือเด็ก ๆ ในการทำกิจกรรมท้ายเรื่อง

ผู้จัดทำหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้นิทานพื้นบ้านไทยจะเป็นที่รู้จักมากขึ้น กิจกรรมท้ายเรื่องจะสามารถช่วยเสริมทักษะชีวิตให้กับเด็กได้จริง และที่สำคัญผู้จัดทำหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อกลางให้ผู้ปกครองและเด็กมีเวลาและได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น

ด้วยความเคารพ

ชนิตา พิบูลชล

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
เกร็ดความรู้ประเทศไทย	๑
นิทานภาคเหนือ	๒
นิทานเรื่อง สองสัตว์	๓
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๗
นิทานเรื่อง ชายปัญญา	๙
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๑๓
นิทานเรื่อง ชะตامةกอกแห้ง	๑๕
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๒๑
นิทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(อีสาน)	๒๓
นิทานเรื่อง ชีเหล้าเล่นหม้อ	๒๔
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๒๗
นิทานเรื่อง กำฟ้าฝิ่นน้อย	๒๙
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๓๕
นิทานภาคกลาง	๓๗
นิทานเรื่อง ตาทองท้ายแม่	๓๘
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๔๑
นิทานภาคใต้	๔๒
นิทานเรื่อง นายตัน	๔๓
กิจกรรมท้ายเรื่อง	๔๘

เกร็ดความรู้ประเทศไทย

ประเทศไทย มีชื่อทางการว่า ราชอาณาจักรไทย

มีที่ตั้งอยู่กลาง คาบสมุทรอินโดจีน ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 513,115 ตารางกิโลเมตร

การแบ่งภาคประเทศไทยสามารถแบ่งได้หลายแบบ โดยทั่วไปมักจะแบ่งตามภูมิศาสตร์และตามการปกครอง

โดยการแบ่งตามภูมิศาสตร์จะแบ่งตามเกณฑ์ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะทางด้านภูมิอากาศ

วัฒนธรรมด้านเชื้อชาติ ภาษา และความเป็นอยู่ของผู้คนในท้องถิ่น สามารถแบ่งได้ 6 ภาค ได้แก่

ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคตะวันออก ภาคใต้

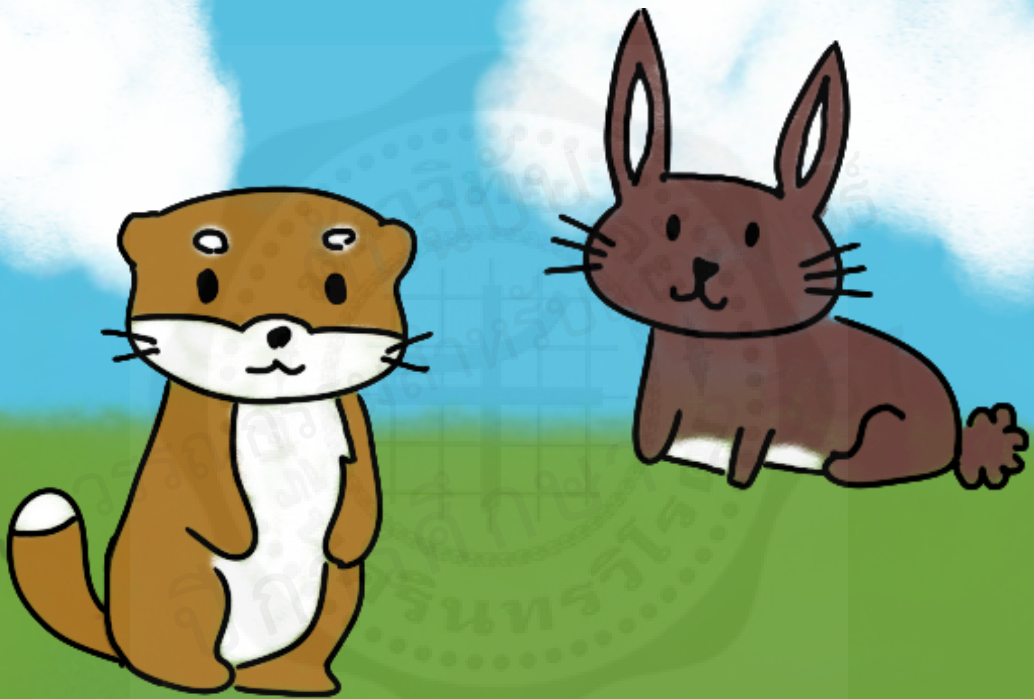
การแบ่งตามการปกครอง โดยจะแบ่งตามลำดับหมายเลขทางหลวง สามารถแบ่งออกเป็น 4 ภาค

ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ภาคกลาง ภาคใต้

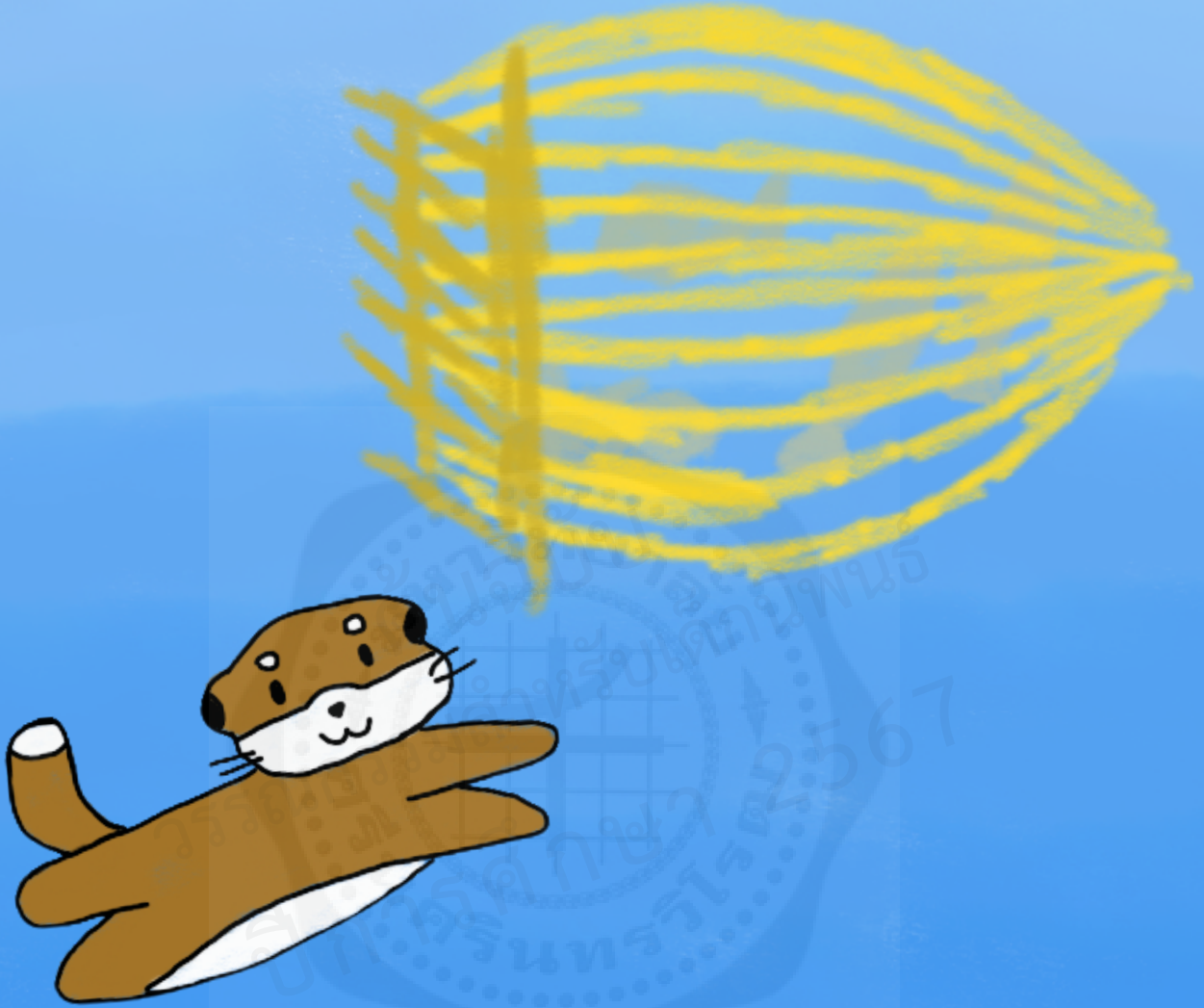
เสริมทักษะ
กับงานพจนภาคเหนือ

นิทานเรื่องที่ ๑ สองสัตว์

ในสมัยที่มนุษย์ยังอาศัยการยังชีพด้วยการล่าสัตว์ป่า มีนายพรานคนหนึ่งได้วางกะต้ำไว้เพื่อจับสัตว์น้ำมาเป็นอาหารเป็นประจำทุกวัน ในบริเวณนั้นมีสัตว์เพื่อนรักอยู่คู่หนึ่ง ได้แก่ กระต่ายและบัวน(นาก) ทั้งสองมักจะตัวติดกันเสมอ เวลาเช้าก็จะวิ่งเล่น หาอาหาร เทียวชมสำรวจป่าใหญ่ด้วยกัน พอตกลงกลางคืนก็ต่างแยกย้ายกันเข้านอน วันหนึ่งสัตว์ทั้งสองได้ออกไปหาอาหารกินยังบริเวณแอ่งน้ำที่นายพรานได้วางกับดักไว้ โดยกระต่ายหาพืชผักกินบนบก ส่วนตัวนากก็ว่ายน้ำหาสัตว์น้ำขนาดเล็กกิน ในขณะที่ว่ายน้ำอยู่นั้น ตัวนากเห็นว่ามีฝูงปลารวมกันอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำ นากจึงว่ายน้ำเข้าไปเพื่อหวังจะจับปลาเป็นอาหาร มันว่ายน้ำเข้าไปใกล้เรื่อย ๆ อย่างเชื่องช้าเพื่อไม่ให้ฝูงปลาแตกตื่น

เมื่อถึงระยะที่มันคิดว่าสามารถจับปลาได้แล้ว มันก็พุ่งตัวและจับปลาอย่างรวดเร็ว หลังจากที่ยกปลาอย่างเอร็ดอร่อยเรียบร้อยแล้ว มันก็เพิ่งสังเกตเห็นว่ามันถูกไม้กั้นทางออกทุกทิศทางเสียแล้ว เจ้าหนากจึงรู้แล้วว่าขณะนี้มันติดอยู่ในกับดักของนายพราน มันเริ่มกระสับกระส่ายว่ายวนไปมาในกะต้ำเพื่อคิดหาทางออก เมื่อมันเห็นกระต่ายเพื่อนซี้วิ่งผ่านจึงตะโกนเรียก “กระต่ายน้อย กระต่ายน้อย ช่วยฉันด้วย” กระต่ายน้อยได้ยินเสียงร้องเรียกขอความช่วยเหลือของเพื่อนก็ปรีไปยังกับดักทันที เจ้ากระต่ายน้อยพยายามแทะกะต้ำเพื่อช่วยหนากออกมา แต่ไม่ทันสำเร็จทันใดนั้นทั้งสองก็ได้ยินเสียงผิวปากดังขึ้นและคิดว่าคงจะเป็นนายพรานเจ้าของกะต้ำ

เมื่อคิดอย่างนั้นเจ้านากก็รีบบอกให้กระต่ายหนีไป

“กระต่ายน้อยหนีเร็ว นายพรานกลับมาแล้ว”

“แต่ฉันไม่อยากทิ้งเธอไว้” กระต่ายน้อยทำหน้าเศร้า

“รีบหนีไปเถอะ ฉันจะหาทางหนีออกไปให้ได้”

เสียงฝีเท้าใกล้เข้ามาเรื่อย ๆ กระต่ายน้อยจำใจวิ่งหนีไปซ่อนหลังต้นไม้บริเวณใกล้ ๆ

พลงพยายามคิดหาทางช่วยเจ้านาก

เมื่อนายพรานกำลังใกล้เข้ามา มันจึงแก้มตายด้วยการกลั่นหัวใจ และเปล่งท้องให้พอง คล้ายว่าตายมานานแล้ว เมื่อนายพรานเห็นว่าจับยากได้ก็ตั้งใจรีบเปิดปากทางกะต้ำและให้ร้องด้วยความดีใจ “วันนี้ช่างโชคดีจริงเชียว เป็นลาภปากข้าจริง ๆ เอาเข้าไปให้แม่ย่างกินกับน้ำพริกอ่อนคงอร่อยน่าดู“

กระต่ายเห็นว่านายพรานเปิดปากกะต้ำทิ้งไว้ จึงวิ่งออกไปและแก้มทำเป็นบาดเจ็บสาหัส

นายพรานเห็นว่ากระต่ายใกล้ตายคงไม่มีแรงวิ่งหนีจึงรีบเดินเข้าไปหากกระต่ายด้วยความดีใจ “โชคหล่นทับจริง ๆ นอกจากนกติดกับ ยังมีกระต่ายบาดเจ็บใกล้ตายวิ่งมาหาถึงที่อีก กระต่ายตัวนี้ทำแกงฮังเลคงอร่อยน่าดู“ ในจังหวะที่นายพรานแผลงเจ้ามาก็รีบว่ายน้ำหนีไป กระต่ายเห็นว่าเพื่อนหนีไปได้แล้วจึงกระโดดหนีเข้าป่าไปเช่นกัน และนายพรานผู้แสนประมาท ก็ต้องกลับบ้านมือเปล่า

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องสองสัตว์แล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะทำอย่างไร”

๒. ชวนหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องสองสัตว์ น่อง ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจ มาแต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : กระต่าย นาก กะต้ำ แกงฮังเล ประมาท ปลา น้ำพริกอ่อง ปลา แอ่งน้ำ

๓. หนูทำอร่อยไหม

มาลองทำน้ำพริกหนุ่มกันเถอะ (กิจกรรมนี้ควรทำร่วมกับผู้ใหญ่เท่านั้น)

วัตถุดิบ : พริกหนุ่ม , หอมแดง , กระเทียม , น้ำปลา , มะนาว

วิธีทำ :

๑. ย่างพริกหนุ่ม หอมแดง และกระเทียมและปอกเปลือก

๒. นำผักที่ย่างและปอกเปลือกเรียบร้อยแล้วมาโขลกให้เนื้อเข้ากันจากนั้นปรุงรสตามใจชอบได้เลย

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๔. มาเตรียมอาหารให้นายพรานกิน

นายพรานล่าสัตว์ไม่ได้สักตัว ช่วยต้มผักเพื่อให้นายพรานกินกันเถอะ!
เลือกผักที่น้อง ๆ ชอบกิน ล้าง ปอกเปลือก และหั่นเป็นชิ้นให้เรียบร้อยก่อน
นำไปต้มให้สุก เท่านั้นนายพรานก็หายหิวแล้ว น้อง ๆ อย่าลืมกินผักที่ต้มกับ
นายพรานด้วยล่ะ

๕. หนูทำได้ไหม

ให้ลองเคลื่อนไหวแบบสัตว์ในเรื่อง นิทานสองสัตว์
ทำตัวอย่าง

กระต่ายขาเดียว : ให้น้อง ๆ ยืนและยกขาขึ้นข้างหนึ่ง และพยายามทรงตัวไม่ให้ล้มให้นานที่สุด สามารถเพิ่มความยากได้ด้วยการกระโดด
กระโดดให้ไกล : ลองดูสิว่าหนูกระโดดได้ไกลที่สุดเท่าไหน
ลอยตัวแบบนก : หนู ๆ สามารถลอยตัวแบบที่นกทำได้ไหมนะ

นิทานเรื่องที่ ๒
ชายปัญญา

อดีตกาลเมื่อนานมาแล้ว ณ อาณาจักรล้านนามีการซื้อขาย
แลกเปลี่ยน สติ ปัญญา ความรู้ ความฉลาด เป็นปกติ วันหนึ่ง
มีพ่อค้าหนุ่มได้เดินทางมาชายตัวปัญญาที่อาณาจักรล้านนา

ด้วยความเหนื่อยล้าที่หอบกระโทมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและแดดที่ร้อนจัด เขาจึงตัดสินใจนั่งพักใต้ต้นไม้ใหญ่ก่อนเข้าเมือง ด้วยความเปลี่ยวพ่อค้าหนุ่มก็ฝลี่ยหลับไปเวลาผ่านไปจนตะวันส่องแสงจ้าบนหัวเริ่มคล้อยต่ำลง พ่อค้าหนุ่มตื่นขึ้นมาเตรียมตัวไปขายในเมืองก่อนตะวันจะลับขอบฟ้าไป พ่อค้าลืมหัดเดินยังไม่ทันจะลุกขึ้นแบกกระโทกก็ได้มีกลุ่มชายฉกรรจ์เดินผ่านมาพอดี พ่อค้าหนุ่มจึงตะโกนขายนสินค้า

“ปัญหาจำ ปัญหา เร่เข้ามาดูกันเร็ว” กลุ่มชายฉกรรจ์ได้ยินดังนั้นก็สนใจเดินตรงมายังใต้ต้นไม้วัดพ่อค้าหนุ่มยืนอยู่ “พวกพี่สนใจซื้อปัญหาไว้ใช้กัยไหมจะพี่จำ”

“มันทำอะไรได้หรือ” ชายคนที่หนึ่งเอ่ยถาม

“ปัญหานั้นเปรียบดั่งแก้วสารพัดนึก เมื่อทำมีปัญหาท่านจะ ลู่ลวงถึงสรรพสิ่ง สามารถเรียนรู้ทุกสิ่งได้อย่างรวดเร็ว ประดิษฐ์สิ่งของได้ตามใจอยาก ทั้งยังช่วยให้บ้านเมืองเจริญได้อีกด้วย” พ่อค้าตอบ

“ปัญญาช่วยจัดความเขลาได้จริงหรือ” ชายคนที่สองเอ่ยถาม

“จริงแท้ จะ เมื่อมีปัญหาความโง่เขลาทั้งหมดก็จะหายไป” พ่อค้าตอบ

ชายหนุ่มคนที่สามสาดสายตาไปรอบ ๆ บริเวณที่พวกเขาเย็นกันอยู่ เขาทำหน้าที่ครุ่นคิดเล็กน้อยก่อนจะเอ่ยถาม “ถ้าเช่นนั้นแล้ว น้องชายคงมีปัญญาหลักแหลมน่าดู ช่วยบอกข้าหน่อยได้หรือไม่ว่าสิ่งใดอยู่ใต้พื้นบริเวณต้นไม้ที่เราเย็นกันอยู่นี้”

พ่อค้าหนุ่มหันซ้ายหันขวาก็มองที่พื้น ครุ่นคิดเป็นเวลานาน แต่คิดเท่าไรก็คิดไม่ออกเสียที่

“อะไรงันที่อยู่ใต้พื้นนี้ ข้าคิดอย่างไรก็คิดไม่ออก ท่านช่วยบอกทีสิ” พ่อค้าถามกลับ

“ใต้พื้นที่เราเย็นกันอยู่นี้ มีรังมดแดงรังใหญ่อยู่” ชายหนุ่มคนที่สามตอบท่านลองดูให้ดีสิ พื้นดินนี้มีเพียงจุดเดียวที่นูนขึ้นและมีรูสำหรับเข้าออกรังอยู่ ถ้าท่านไม่เชื่อก็ลองขุดดู หากไม่มีรังมดแดงเข้า ยินดีจ่ายเงินซื้อปัญญาหมดกระต่อนั้น”

ได้ยินดังนั้นพ่อค้าหนุ่มและกลุ่มชายฉกรรจ์ช่วยกันขุดดินบริเวณดังกล่าวด้วยความอยากรู้

“เมื่อขุดดินไปได้สักพักพวกเขา ก็พบกับรังมดแดงขนาดใหญ่จริง ๆ พ่อค้าหนุ่มรู้สึกอับอายที่ตนมีปัญญาน้อยกว่าชายฉกรรจ์คนที่สามจึงหอบกระโทงหนีไปและไม่คิดจะกลับมาค้าขายยังอาณาจักรล้านนาอีกเลย จนกระทั่งมีฝรั่งผิวขาวเดินทางมา ยังอาณาจักรล้านนาชายหนุ่มจึงทำการค้าขายกับชาวต่างชาติแทน และด้วยเหตุนี้ บ้านเมืองของชาวยุโรปจึงเจริญรุ่งเรืองและมีการคิดค้น ประดิษฐ์สิ่งของใหม่ ๆ และ เทคโนโลยีต่าง ๆ ขึ้นมา

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องชายปัญญาแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะอย่างไร”

๒. ช่วงหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องชายปัญญา นื่อง ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจมาแต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : รังมดแดง ปัญญา กระทอ ต้นหญ้า ประดิษฐ์ เจริญ

๓. เรื่องมด ๆ

ใ้หน่อง ๆ ลองสังเกตและจดบันทึกเกี่ยวกับมดที่พบเจอ

๑.มดที่เจอมีสีอะไร กำลังทำอะไรอยู่

๒.เส้นทางที่มดใช้เดินเป็นอย่างไร ทำงานร่วมกันยังไง

๓.รังของมดอยู่ที่ไหน มีลักษณะเป็นอย่างไร

๔.อาหารที่มดเลือกกิน

๔.๑.อาหารที่มดขึ้นโดยธรรมชาติคืออะไร

๔.๒.เตรียมอาหารไว้สองชนิดแล้วสังเกตดูว่ามดเลือกอาหารชนิดไหน

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๔. นกธรรกกิจตัวน้อย

เล่นซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า : กำหนดมูลค่าของสิ่งของแต่ละชนิดและนำมาแลกเปลี่ยนตามโจทย์ที่ได้ เช่น จานใบหนึ่งมีค่าเป็นช้อนสี่อันหรือแก้วสองใบ แล้วให้ชั้นเด็กไปหาค้นแล้วบอกให้นำไปแลกแก้วมาสองใบ เป็นต้น

ฝึกการทอนเงินด้วยเหรียญและแบงก์ตามโจทย์ที่กำหนด : ให้ผู้ปกครองจำลองเป็นลูกค้าและนำของในบ้านมาซื้อขาย โดยกำหนดราคาขึ้นมาใหม่และให้เด็กเป็นคนทอนเงินจากสินค้าที่ซื้อ

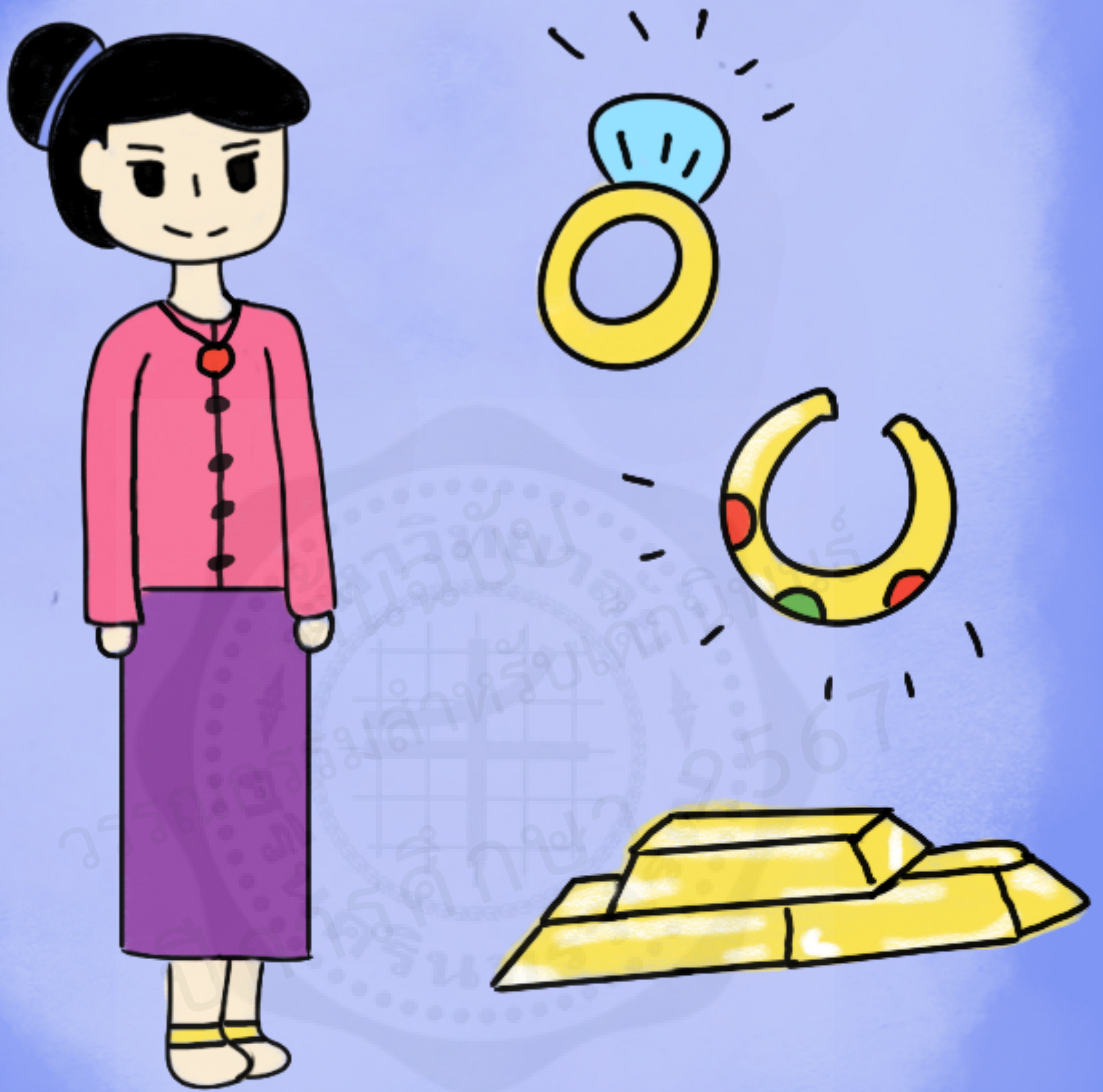
๕. วิกฤตแบบชาวเหนือ

ศึกษาการแต่งกายพื้นเมืองของชาวเหนือและลองนำเสื้อผ้าที่มีในบ้านมาแต่งตัวให้ใกล้เคียงกับชาวเหนือกัน

นิทานเรื่องที่ ๓
ชะตามะกอกแห้ง

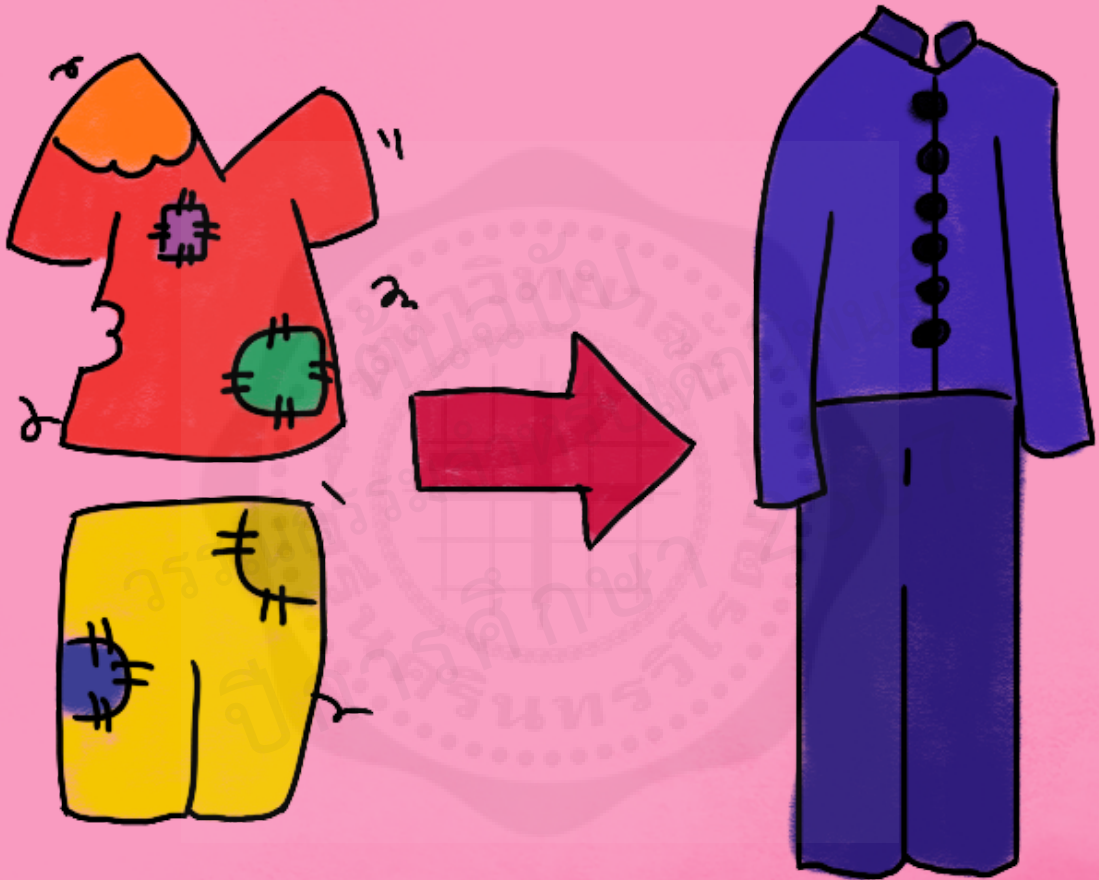

ในอดีตชาติ มีคู่สามีภรรยาเกิดเป็นเนื้อคู่กันมาหลายภพหลายชาติ ฝ่ายสามีเป็นคนฝึกฝนในอบายมุขทั้งหลาย ทำผิดศีลทุกข้อ ไม่เคยทำบุญทำทานใด ๆ ส่วนภรรยาเป็นคนใจบุญ ถือศีลรักษากุศล หมั่นทำบุญทำทานเป็นประจำ เป็นเช่นนี้ทุกชาติ จนกระทั่งชาติหนึ่ง ภรรยาได้หุงหาอาหารไว้แล้วแบ่งเป็นสองส่วน ไว้ให้ตนเองกับสามีกินและอีกอีกส่วนไว้ตักบาตรด้วยความเหนื่อยหน่ายกับสามีที่ไม่เอาไหน นางจึงอธิฐาน ในขณะที่ใส่บาตรว่า หากชาติหน้ามีจริง ไม่ขอยุ่งเกี่ยวกับสามีผู้นี้อีกเลย

เมื่อทั้งคู่สิ้นใจและเกิดใหม่ ฝ่ายภรรยาได้เป็นลูกของพญาเจ้าเมืองทิศเหนือและยังคงเป็นคนใจบุญเช่นเดิมนางได้สร้างที่ให้อาทานไว้บริเวณประตูทางเข้าเมือง เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือผู้ที่ขาดแคลนได้อย่างสะดวก รวมถึงให้เป็นที่พักพิงแก่ขอทานทั้งหลาย ในทุก ๆ วันจะมีการบันทึกจำนวนขอทานและสิ่งของ เงินทองที่ใช้ทำบุญในชาตินี้เอง ฝ่ายสามีได้เกิดมาเป็นชายที่มีรูปร่างงดงาม หน้าตาหล่อเหลา แต่ยากจนเหลือเกิน เสื้อผ้าที่สวมใส่เป็นเพียงผ้าบาง ๆ มีรอยขาดตามจุดต่าง ๆ ด้วยความผูกพันที่ได้เกิดมาคู่กันหลายภพหลายชาติและความรูปร่าง เธอได้เห็นสภาพนั้นก็รู้สึกสงสาร ทำไม่ถึงได้ยากจนยิ่งนัก นางก็นึกคิดว่า ‘ชายผู้นี้คงไม่เคยทำบุญทำทานมาแต่ปางก่อน ถึงได้เกิดมาอาภัพเช่นนี้’

ด้วยสภาพอากาศที่หนาวเหน็บ นางนิกอยากให้ท่านเสื้อผ้าแก่ชายคนนั้น นางจึงถามเสมีนเกี่ยวกับจำนวนขอทาน และได้ความว่ามีขอทานทั้งหมด เก้าสิบแปดคน นางจึงสั่งเสื้อผ้าเก้าสิบแปดผืน และนำมาจากให้กับขอทาน ด้วยการสั่งให้ขอทานทั้งหมดเข้าแถว โดยหัวแถวอยู่ทางตะวันออกและท้ายแถวไปทางตะวันตก

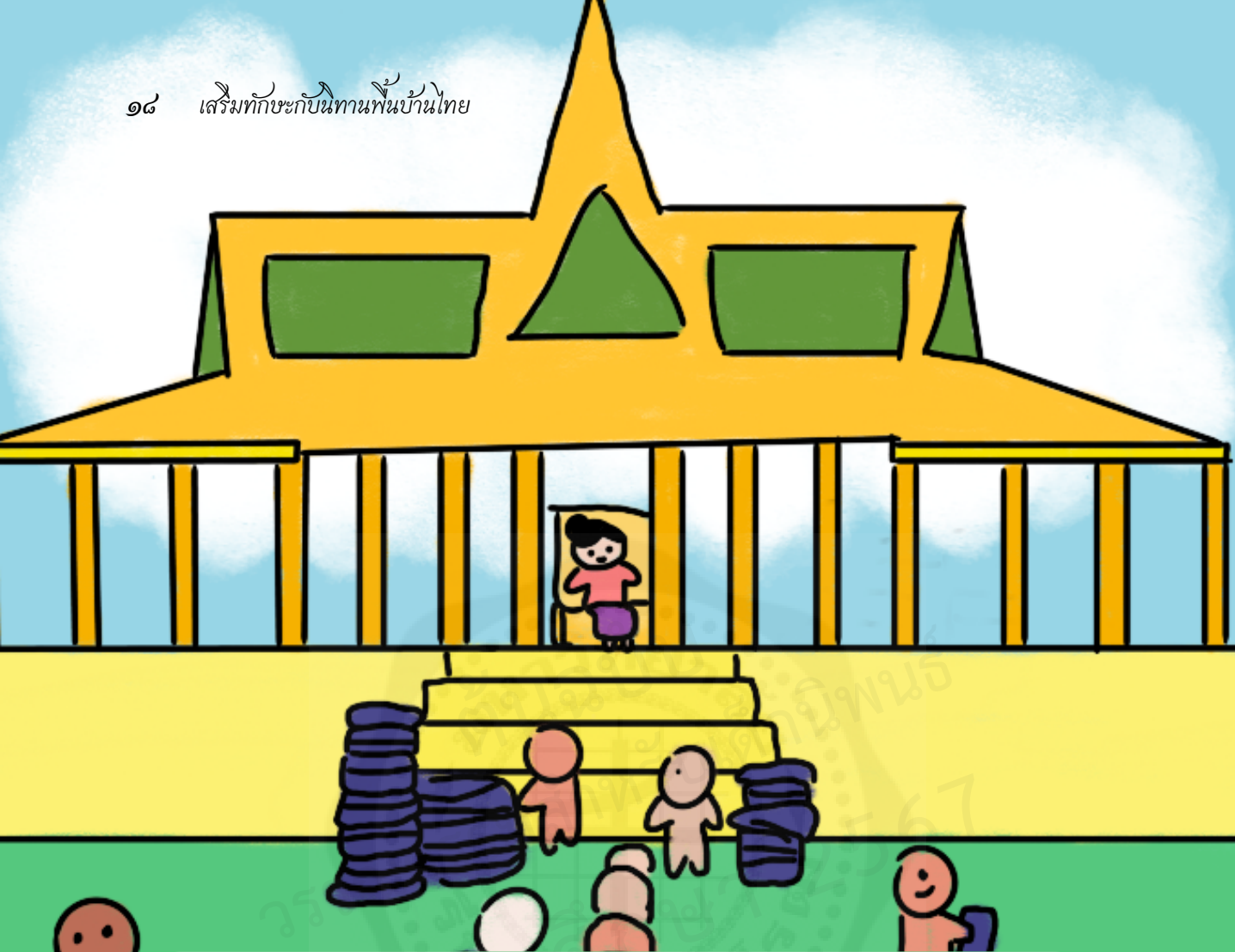
นางให้คนแจกเสื้อผ้าโดนเริ่มจากหัวแถวไปท้ายแถว โชคร้ายที่วันนั้นมีขอทานเดินทางมาอาศัยเพิ่มคนหนึ่งเป็นเก้าสิบเก้าคน ทำให้คนที่อยู่ท้ายแถวซึ่งก็คือสามีนางไม่ได้รับเสื้อ วันรุ่งขึ้นนางเห็นสามีนางใส่เสื้อตัวเก่าขาด ๆ เช่นเดิมจึงเอ่ยถาม

“ทำไมท่านยังใส่เสื้อกั้วอยู่อีก เมื่อวานข้าได้ทำทานโดยการมอบเสื้อให้ ท่านไม่ได้มารับหรือ”

“ข้ามาแต่ไม่ได้รับเสื้อ เพราะข้าอยู่ท้ายแถวนะสิ”

“ถ้าอย่างนั้น มีกี่คนหรือที่ไม่ได้รับเสื้อ”

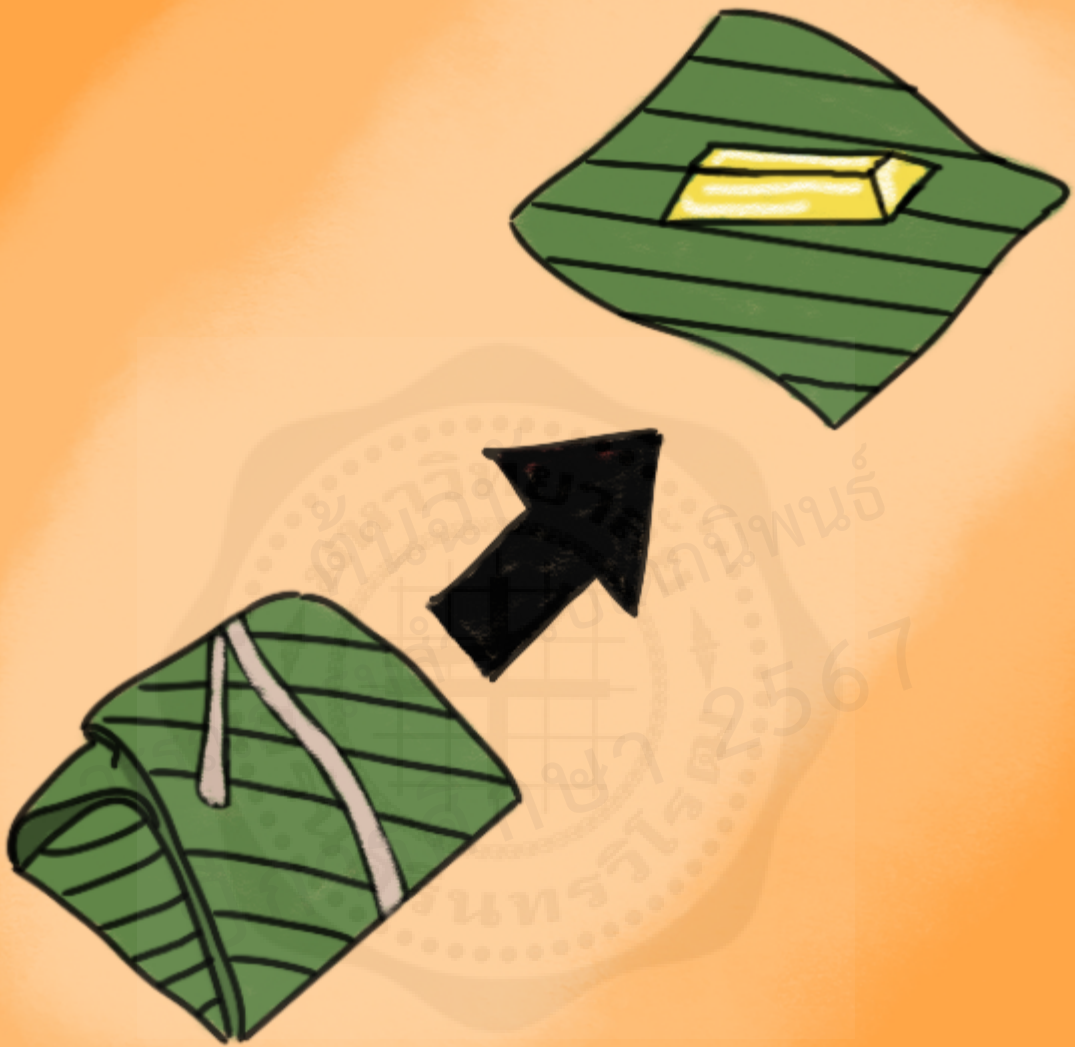
“ข้าคนเดียวแหละ”

ด้วยความสงสารเห็นใจ วันต่อมานางจึงทำทานเป็นกางเกง นางก็ถามจำนวนขอทานได้ความว่ามีทั้งหมดเก้าสิบเก้าคน นางจึงสั่งตัดกางเกงมาเก้าสิบเก้าตัวให้พอดีกับจำนวนคน โดยที่นางไม่รู้ว่ามีขอทานเพิ่มมาอีกหนึ่งคนเป็นหนึ่งร้อยคน นางให้ตะวันออกเป็นหัวแถวและทางตะวันตกเป็นท้ายแถวเหมือนเดิม แต่ให้เริ่มแจกจากทางท้ายแถวมาหัวแถว ด้วยเวรกรรมแต่ปางก่อน คราวนี้สามีนั่งไปนั่งอยู่หัวแถวทำให้ไม่ได้รับกางเกงตัวใหม่เช่นเคย ด้วยความสงสัยนางจึงเข้าไปถามก็พบว่า มีคนเกินมาหนึ่งคนทำให้สามีนางไม่ได้รับกางเกง

วันรุ่งขึ้นนางได้สั่งเสื้อผ้าและกางเกงมาเพิ่มร้อยชุด ด้วยความหวังว่าสามีนางจะได้รับเสื้อผ้าใหม่ แต่ทว่าวันนี้ก็มีคนมาเพิ่มเช่นเคยเป็นหนึ่งร้อยเอ็ดคน นางให้ตะวันออกเป็นหัวแถวและทางตะวันตกเป็นท้ายแถวเหมือนเดิมคราวนี้นางสั่งให้แจกจากทางด้านตะวันออกมาหัวสิบและแจกทางตะวันตกมาอีกห้าสิบ แต่วันนี้สามีนางไปนั่งอยู่กางแถวพอดีจึงไม่ได้อีกเช่นเคย

- ด้วยความสงสารนางจึงเอาทองใส่ไว้ในห่อข้าวและนำไปให้สามี วันต่อมานางยังเห็นสามีมาขอทานเช่นเคย ด้วยความสงสัยนางจึงเข้าไปถามก็ได้ความว่าสามีเอาห่อไปแลกเหล้าเสียแล้ว คราวนี้นางเพิ่มจำนวนทองเป็นสองเท่าจากครั้งก่อนใส่ไว้ในห่อข้าวอีกครั้งวันรุ่งขึ้นก็นำไปให้สามี และกำชับว่าให้เปิดห่อข้าวกินอย่าเอาไปแลกเหล้าอีก สามีก็ทำตามคำสั่งอย่างดีนำห่อข้าวไปนั่งกินริมน้ำ แต่ครั้งนี้เขาก็ดันทำห่อข้าวตกน้ำก่อนจะได้แกะกินเสียอีก เขาจึงต้องกลับไปขอทานตามเดิม

หลังจากพูดคุยจนรู้ว่าสามีทำทองตกลงแม่น้ำนางก็ลุ่มใจจึงถามถึงวิชาความรู้ที่ชายหนุ่มมีติดตัว

“ข้านะ เก่งยิงธนูมาก” ชายหนุ่มพูดด้วยความภูมิใจ

“ถ้าเช่นนั้น พี่ชายลองยิงธนูดู หากลูกธนูของท่านยิงโดนสิ่งใด ข้าจะให้ทองตามน้ำหนักของสิ่งนั้น หรือตามราคาของสิ่งนั้น หากท่านยิงตกบนพื้นดินข้าก็จะนำดินในที่นั้นทั้งหมดมาชั่งเสีย”

ได้ยินดังนั้นชายหนุ่มก็เลือกยิงธนูกลางทุ่งนาโดยหวังว่าลูกธนูของตนจะตกลงบนที่ดินพื้นใหญ่ ชายหนุ่มตั้งคันธนูชี้ขึ้นฟ้าและเอียงปลายธนูไปด้านหน้าเล็กน้อย ทันทีที่เขาปล่อยคันศร ลูกธนูก็พุ่งออกไป ทั้งสามีและภรรยาต่างก็ลุ้นกันอย่างใจจดใจจ่อ จนกระทั่งลูกธนูเสียบเข้ากับผลมะกอกบนต้นมะกอก ช้ำยังเป็นผลที่แห้งเหี่ยวใกล้ร่วงจากต้น เมื่อนำไปชั่ง มะกอกแห้งผลนั้นก็มีน้ำหนักเท่าทองสองสลึงเพียงเท่านั้น

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องชะตามะกอกแห้งแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะอย่างไร”

๒. ช่วงหนแต่่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องชะตามะกอกแห้ง น้อย ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจ มาแต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : มะกอก ขอทาน ธนู เจ้าเมือง ทำบุญ เข้าแถว ภูมิใจ

๓. มะกอกคืออะไร

ให้น้อง ๆ ศึกษาเกี่ยวกับมะกอกและवादลำต้น ใบ และผลของมะกอกแล้ว ระบายสีให้เหมือนจริงที่สุด รวมถึงตอบคำถามว่า “ผลิตภัณฑ์จากมะกอกมีอะไรบ้าง”

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๔. ห่อข้าวด้วยใบตอง

น้อง ๆ เคยเห็นข้าวหรือขนมที่ห่อด้วยใบตองหรือไม่
ลองเอาใบตองมาห่อข้าวดูกัน

๕. หนูลองคิดดู

มาเรียนรู้เรื่องหน่วยการชั่งและลองตั้งโจทย์คณิตศาสตร์กัน
หน่วยน้ำหนัก

๑ ชีด = ๑๐๐ กรัม

๑ กิโลกรัม = ๑๐ ชีด = ๑,๐๐๐ กรัม

๑ ตัน = ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

ลองตั้งโจทย์คณิตและตอบคำถาม

เช่น มีข้าวสาร ๑ กิโล นำออกไป ๓ ชีด จะเหลือกี่กรัม

๖. เกมใบทิศ

ให้น้อง ๆ หาจุดที่กำหนดไว้โดยอาจทำสัญลักษณ์หรือวางสิ่งของไว้และใบทิศเป็น
ทิศตะวันตก ทิศตะวันออก ทิศเหนือ ทิศใต้ ให้น้อง ๆ เดินหา
สามารถใช้เข็มทิศประกอบการเล่นได้

เสริมทักษะ
กับงานพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขี้เหล้าเล่นหม้อ

กาลครั้งหนึ่งในภาคอีสานมีเศรษฐีคนหนึ่งเป็นคนใจบุญชอบทำบุญ ทำทานฟังเทศน์ฟังธรรมอยู่เป็นประจำ ถึงจะร่ำรวยเงินทองและบุญกุศล แต่ทว่าเศรษฐีก็กลัวใจเป็นอย่างมากที่ลูกชายของเขาเป็นคนเกียจคร้าน ไม่ทำมาหากิน ไม่มีครอบครัว วัน ๆ เอาแต่กินเหล้าเมาสุรา เพื่อนฝูงที่คบหาต่างก็เข้ามาเพราะผลประโยชน์ จากเงินทองที่เศรษฐีมี หวังให้ลูกชายเศรษฐีเลี้ยงเหล้าเลี้ยงสุราเลี้ยงข้าว หลายปีผ่านไปเศรษฐีได้สิ้นใจลง เหลือทิ้งมรดกเป็นเงินทองมากมายไว้ให้ลูกชายเพียงคนเดียว

หลังจากที่พ่อตายลูกชายก็ยังง่เกียจคร้าน ไม่รู้จักทำมาหากิน คิดแต่ว่ามีเงินมีทองที่พ่อทิ้งไว้ให้ก็เพียงพอ เงินทั้งหมดถูกใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายไปกับอาหารหรรษาและของมีนเมา ทั้งยังใช้เงินที่มีเลี้ยงเพื่อนฝูง นานวันเข้าเงินทองที่เศรษฐีทิ้งไว้ให้ก็ห่อยหรือลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดเงินก็หมดลง จากชายผู้กินหรรษาอยู่สบายต้องกลายเป็นขอทาน ขออาหารชาวบ้านประทังชีวิตไปวัน ๆ เพื่อนฝูงที่เคยร่วมสุขด้วยกันก็หายหน้าหายตาไปทั้งหมด

ด้วยบุญกุศลที่เศรษฐีหมั้นทำไว้ตั้งแต่ตอนยังมีชีวิต เขาได้กลายเป็นเทวดาที่มีฤทธิ์มากบนสวรรค์ เมื่อเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของลูกก็อดสงสารไม่ได้ จึงปรากฏกายต่อหน้าลูกชายและอบรมสั่งสอนให้รู้จักทำมาหากินและรู้คุณค่าของเงินทองที่ได้มา ประหยัดอดออมเพื่อไวยามข้างหน้า นอกจากนี้ยังมอบของหม้อดินพิเศษไว้ให้ใบหนึ่ง

“หม้อดินพิเศษนี้จะมอบเงินทองให้ยามที่เจ้าต้องการ เพียงล้วงมือเข้าไป เจ้าจงรักษาหม้อดินนี้ให้ดี อย่าให้แตกเป็นอันขาด” เทวดาเศรษฐีเอ่ยบอก

“จะ พ่อ ฉันจะเริ่มทำมาหากินและจะรักษาหม้อใบนี้ให้ดี” ลูกชายรับปาก

เทวดายิ้มให้ลูกชายก่อนจะจากไป ลูกชายล้วงมือเข้าไปในหม้อดินที่พ่อมอบให้ ปรากฏว่ามีทองออกมาจริง ๆ ลูกชายเศรษฐีก็ดีใจหยิบทองออกมาอีกจำนวนมาก ทันทีที่เห็นทองมากมายลูกชายเศรษฐีก็ลืมที่ได้รับปากกับพ่อไว้ เขานำเงินทองที่ได้มาไปซื้อเหล้าและสุรามาดื่ม เมฆาหัวราน้ำตั้งแต่หัววัน เพื่อนฝูงที่เห็นว่าลูกชายเศรษฐีมีเงินมีทองก็กลับมาคบหาอีกครั้ง

วันหนึ่งลูกชายพกหม้อดินติดตัวไปตีหม้อ เหล้า ในขณะที่เดินทางกลับด้วยความเมาเขาก็รู้สึกสนุก โยนหม้อดินที่พ่อแม่ให้เล่น โดยการโยนหม้อขึ้นสูง ๆ และวิ่งรับพลาญร้องเพลงอย่างสนุกสนาน จนกระทั่งเขาโยนขึ้นครั้งสุดท้ายและรับไม่ทัน หม้อดินที่พ่อแม่ให้ก็แตกแตก ชายหนุ่มรู้สึกเสียใจอย่างมาก เงินทองเขาไม่มีเก็บไว้ตั้งตัวสักสิ่งเดียว สุดท้ายเขาก็กลายเป็นขอทานดังเดิม

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องกำพรว้าฝีน้อยแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะทำอย่างไร”

๒. ชวนหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องกำพรว้าฝีน้อย หนู ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจ มาแต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : ฝิป่า วิญญาณ พิษผล กำพรว้า พญานาค แก้วมณี แข่งเรือ

๓. โยนหินวงรี

พาเด็ก ๆ ออกไปบริเวณกลางแจ้งและเล่นโยนบอลหรือของที่ไม่เป็นอันตราย และให้รับของที่โยนขึ้นไปให้ทันโดยห้ามตกพื้น

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๔.ทำได้ไหมนะ

ให้นักง ๗ ปั่นจักรยานและทำกิจกรรมที่กำหนดให้สำเร็จ เช่น เดินไปหยิบ
สิ่งของ เทน้ำใส่แก้ว โยนบอลและรับ เป็นต้น

๕.แต่งตัวแบบชาวอีสาน

เรียนรู้การแต่งการแบบดั้งเดิมของชาวอีสาน แล้วลองนำเสื้อผ้าในบ้านที่
มีมาใช้แต่งตัวแบบชาวอีสานกัน

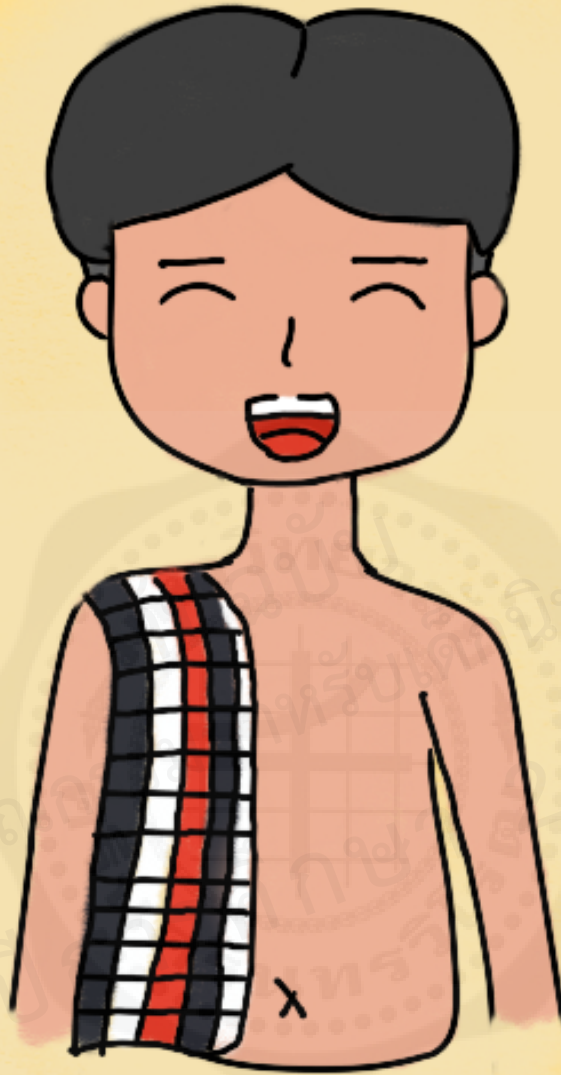
นิทานเรื่องที่ ๕

กำพร้าผ่น้อย

ณ เมืองอินทปัตต์ ในอดีตกาลมีเด็กชายอยู่คนหนึ่ง ด้วยความที่เป็นเด็กกำพร้า ไม่มีพ่อแม่จึงประทั้งชีวิตด้วยการขอทานจากชาวบ้านบริเวณนั้น บ้างก็สงสารบ้างก็รังเกียจ วันหนึ่งกลุ่มคนที่รังเกียจได้ขับไล่เด็กกำพร้าผู้นำสงสารออกจากหมู่บ้านโดยให้ไปอยู่บริเวณป่าที่มีผีดูหวังให้เด็กกำพร้าโดนผีจับกินไปเสีย

เมื่อเด็กกำพร้าเดินทางไปถึงบริเวณป่าที่วาก็ลงมือขุดดิน ทำไร่ทำนา ปลูกพืชปลูกผัก ทั้งยังแบ่งพืชผลที่ได้ให้ผีป่าบริเวณนั้นโดยนึกว่าเป็นสัตว์ป่า จนเป็นที่รักใคร่เอ็นดูของพวกผี เหล่าผีจึงคอยแอบช่วยเด็กหนุ่มทำงานบ้านงานสวนต่าง ๆ จนเด็กชายเติบโตใหญ่เป็นหนุ่มรูปงาม

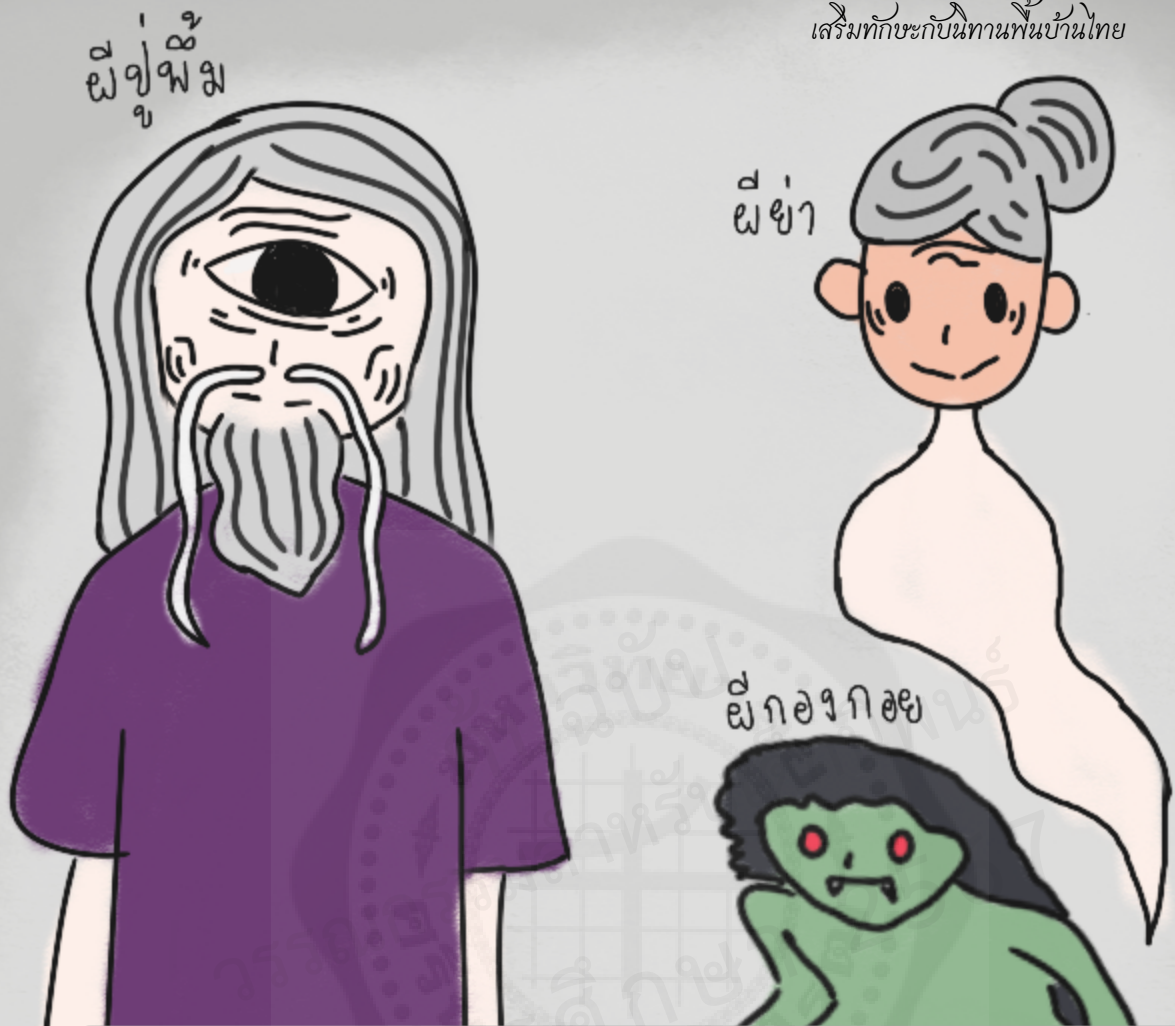

วันหนึ่งชายกำพร้าออกไปเที่ยวเล่นยังหมู่บ้านที่ตนเคยอยู่ ชาวบ้านกลุ่มที่ซบไล้เขาออกไปเห็นว่ามีคนออกจากเขาจะมีชีวิตรอดยังคงกลายเป็นหนุ่มรูปงาม ร่างกายแข็งแรง ก็แปลกใจจึงเข้าไปสอบถามให้รู้เรื่องราว

“เอ็งนี่มีบุญจริง ๆ ถึงรอดตายจากผีป่ามาได้” ชายแก่ทัก

“ผีป่าหรือจะ ฉันไม่เห็นมีสักตนเลยนะตา ฉันเจอแต่สัตว์ป่าตัวเล็กตัวน้อยเท่านั้น” ชายกำพร้าตอบ ได้ยินดังนั้น ชาวบ้านกลุ่มที่รังเกียจชายกำพร้าเมื่อครั้งยังเด็กก็หาทางกลั่นแกล้งเขาอีกครั้ง คราวนี้พวกนั้นแกล้งด้วยเอาข้าวสารเข้าปากแล้วบ้วนใส่กล่องให้ท้าวกำพร้า ทำท่าทำทางเป็นคนใจดี

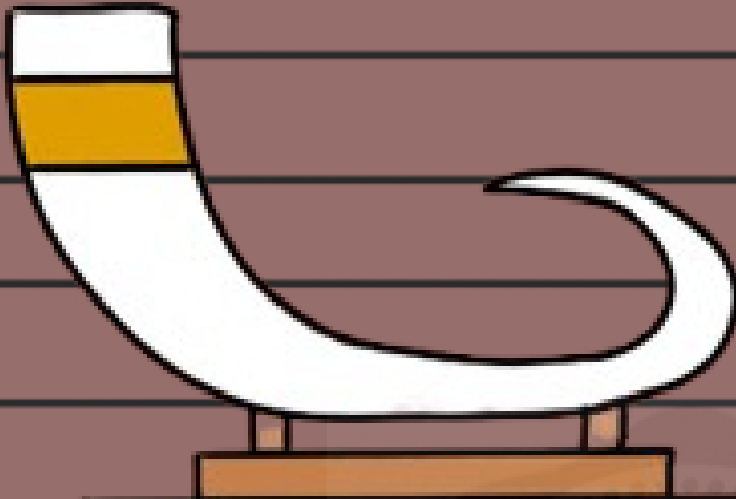
“นี่ถือเป็นคำขอโทษจากพวกข้าละกันนะ ขอให้เอ็งอย่าได้คิดแค้นกันเลย”

ตกเย็นชายกำพร้าได้นำข้าวที่ชาวบ้านให้มานึ่งกิน หลังจากทีกินข้าวนั้นเขาก็สามารถมองเห็นผีได้ เลยได้รู้ว่าพวกผีป่าได้ช่วยกันเลี้ยงตนมา จึงขอบคุณและคอยทำบุญให้กับผีเหล่านั้น

วันต่อมาชายกำพร้าไปบริเวณแม่น้ำเพื่อจับปลามาทำอาหาร ขณะที่ชายกำพร้าวางปลาที่จับได้ไว้ก็มีผีน้อยมาขโมยปลาไป ท้าวกำพร้าได้เล่าเรื่องให้เหล่าผีป่าฟัง ผีป่าตนหนึ่งซึ่งมีฤทธิ์เดชมากได้มอบไหมของตนให้ใช้จับผีน้อย เมื่อชายกำพร้าทำตามที่ผีป่าตนนั้นบอกก็จับผีน้อยได้จริง ๆ ผีน้อยจึงอ่อนวอนขอให้ชายกำพร้าปล่อยตนไปและสัญญาว่าจะคอยช่วยเหลือชายกำพร้า นับแต่นั้นมาชายหนุ่มและผีน้อยก็กลายเป็นเพื่อนกัน ชายกำพร้าได้ใช้ไหมเส้นนั้นดักจับสัตว์ป่าที่เข้ามาขโมยและทำลายพืชผลของตนได้แก่ พญาช้าง พญาไก่ พญาควาย พญาเสือ และได้มีพญานาคบังเอิญผ่านมาติดกับดักของชายกำพร้า

เหล่าสัตว์ที่ถูกจับได้ร้องขอชีวิต ชายหนุ่มก็ได้ปล่อยสัตว์ทั้งหมดไปและแบ่งพืชผลของตนให้โดยแลกกับการที่สัตว์ทั้งหลายสัญญาว่าจะไม่ขโมยและทำลายไร่นาของเขาอีก ด้วยความซาบซึ้งสัตว์ทั้งหลายต่างพากันคอยช่วยเหลือชายหนุ่มและพญาช้างได้มอบงาและแก้วมณีของตนให้

งาที่พญาช่างมอบให้มีหญิงสาวรูปร่างนามว่าสีดาอาศัยอยู่ เมื่อชายหนุ่มออกไปข้างนอกนางก็จะออกมาจากงาช้าง ช่วยชายหนุ่มทำงานบ้านและอาหารไว้ให้ พอชายหนุ่มกลับมา นางก็กลับเข้าไปอยู่ในงาช้างดั้งเดิม ด้วยความสงสัยวันหนึ่งชายกำพร้าทำที่เป็นนอกรจากบ้านไปแล้วไปซุ่มดูอยู่ข้างบ้าน เมื่อนางปรากฏกายชายกำพร้าจึงได้รู้เรื่องทั้งหมดและขอนางแต่งงาน ฝ่ายสีดาก็ตกลงและไม่กลับเข้าไปอยู่ในงาช้างอีก

วันหนึ่งมีชาวบ้านที่รังแกชายกำพร้าผ่านทางมาเห็นชายหนุ่มอยู่กินกับสาวงามฉันทามิภรรยา ก็นำเรื่องไปเล่าในหมู่บ้าน จนข่าวลือแพร่กระจายไปยังวัง พระยาพิมพ์ทองซึ่งเป็นเจ้าเมืองที่อยากได้หญิงงามมาเป็นมเหสีประดับบารมี ก็เสด็จเดินทางไปเพื่อยลโฉมสีดา เมื่อครั้งได้เห็นก็ตกหลุมรักนางสีดาทันที

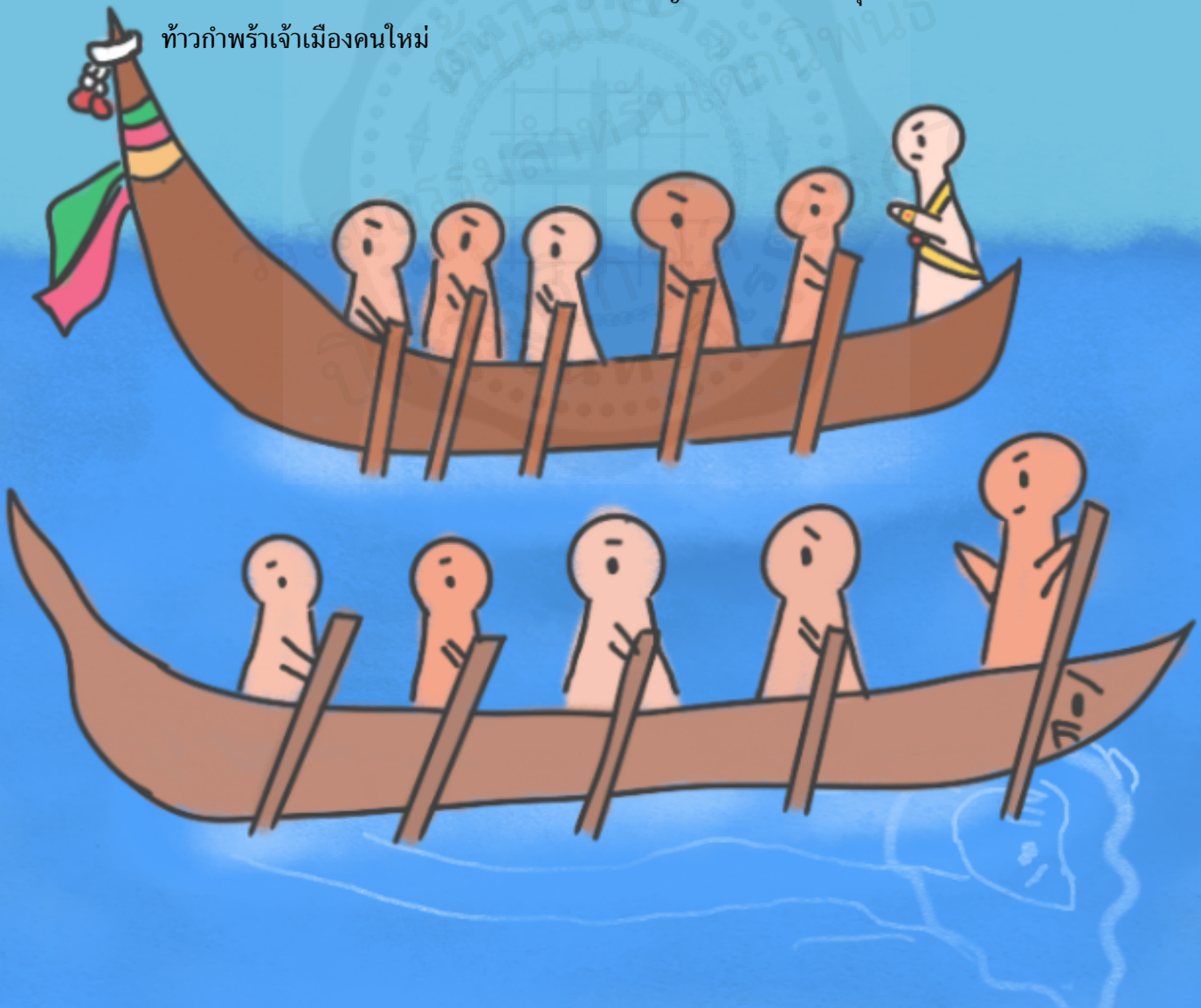
“หญิงงามเช่นนี้ไม่เหมาะกับเอ็งเสียเลย นางควรเป็นมเหสีของข้า อยู่กินอย่างสุขสบายในวัง ไม่ต้องใช้ชีวิตลำบากในป่า หามือกินมือกับเอ็ง” เจ้าเมืองกล่าว

“ขอท่านอย่าตรัสเช่นนั้นเลย ข้ามิคู่ควรจะเป็นมเหสีของท่าน อีกอย่างข้ามิได้ลำบากอะไรเลย สามีกีปรนนิบัติข้าอย่างดี กินอิ่มทุกมื้อ รื่นไม่ไหวไต ไรไม่ไหวตอมสัคนิด” สีดาตอบเจ้าเมือง

เมื่อได้ยินเช่นนั้นเจ้าเมืองก็พาลทำชายหนุ่มแข่งด้วยความโกรธ

“เจ้าจงมาแข่งกับข้าเสีย หากเจ้าแพ้ภรรยาเจ้าต้องเป็นของข้า แต่หากเจ้าชนะข้าจะยกเมืองอินทปัตถ์ให้ครึ่งหนึ่ง”

เมื่อนั้นพระยาพิรมพ์ทองได้จัดการแข่งขันขึ้น แต่ไม่ว่าจะ แข่งชนไก่ ชนควาย และชนช้าง ท้าวกำพร้าว์ได้รับชัยชนะทุกครั้ง เนื่องจากพญาสัตว์ทั้งหลายที่เขาไว้ชีวิตต่างมาช่วยเหลือ ทั้งยังได้แก้แค้นของนางสีดาช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้สัตว์ทุกตัว เมื่อเป็นเช่นนั้น เจ้าเมืองรู้สึกโกรธมากสั่งให้ทหารล้อมสัตว์ที่แพ้ทั้งหมดและทำให้ชายหนุ่มกินสัตว์ทั้งหมด คราวนี้พญาเสือจึงแปลงกายเป็นชายกำพร้าว์และกินสัตว์ทั้งสามจนหมดเกลี้ยงเหลือทิ้งไว้เพียงกระดูก เจ้าเมืองก็ยิ่งโกรธขึ้นไปอีกจึงท้าแข่งเรือ พญานาคที่ชายหนุ่มไว้ชีวิตก็มาช่วยเหลือโดยการแปลงกายเป็นเรือแข่งของชายหนุ่มแล้วชนเรือเจ้าเมืองจนล่ม เมื่อพระยาพิรมพ์ทองจมน้ำตายก็กลายเป็นผีที่เรียกว่าพญาแฉน ส่วนชายหนุ่มได้กลายเป็นท้าวกำพร้าว์เจ้าเมืองคนใหม่

ด้วยความเจ็บแค้นใจพญาแถนจึงสั่งให้บั้งลื้อไปเรียกวิญญาณนางสีดาออกจากร่าง นางสีดาได้สิ้นใจลงทันที ท้าวกำพร้าโศกเศร้าเป็นอย่างมากตั้งใจจะจัดงานศพอย่างยิ่งใหญ่ให้ ฝีน้อยเห็นเช่นนั้นจึงบอกให้ท้าวกำพร้าสงบจิตใจอย่าฟุ้งจัดพิธีใด ๆ ทั้งสิ้น วิญญาณนางเพียงออกจากร่างไปเท่านั้น ตนจะพาวิญญาณนางกลับมาให้ ฝีน้อยจึงตามหาพญาแถนโดนนำช่องไปด้วย ขณะนั้นเองพญาแถนได้จัดงานเลี้ยงฉลองที่ตนได้วิญญาณนางสีดามา บั้งลื้อตัวที่เรียกวิญญาณนางสีดาก็ดื่มสุราจนเมามายไม่ได้สติ เช่นนั้นฝีน้อยจึงจับบั้งลื้อด้วยช่องและรีบกลับไปหาท้าวกำพร้าทันที ท้าวกำพร้าบอกให้บั้งลื้อเรียกวิญญาณสีดากลับร่าง ด้วยความกลัวตายมันจึงเรียกวิญญาณสีดากลับมาตามคำสั่ง พอวิญญาณกลับร่างนางสีดาก็ฟื้นขึ้นทันที ท้าวกำพร้าก็กอดนางด้วยความความดีใจและเอ่ยขอบคุณฝีน้อยยกใหญ่ด้วยความกลัวว่าพญาแถนจะให้บั้งลื้อตัวนี้เรียกวิญญาณสีดาไปอีก ฝีน้อยจึงหลอกให้บั้งลื้อแลบลิ้นและตัดลิ้นทิ้งเสีย ทำให้บั้งลื้อมีเสียงร้องที่ไม่ชัดเจนแต่นั้นมา

ท้าวกำพร้าก็ครองคู่กับนางสีดาปกครองบ้านเมืองด้วยคุณธรรมส่งผลให้บ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุข

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องกำพริ้วฝีน้อยแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะอย่างไร”

๒. ชวนหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องกำพริ้วฝีน้อย หนู ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจมา แต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : ฝิป่า วิทยุณณ พืชผล กำพริ้ว พญานาค แก้วมณี แข่งเรือ

๓. อย่าออกเสียงแบบบ่างลั้ว

บ่างลั้วถูกฝีน้อยตัดลิ้นจึงทำให้ออกเสียงและร้องไม่ชัด หนู ๆ มาฝีกออกเสียง เพื่อไม่ให้เป็นเหมือนบ่างลั้วกัน

เริ่มจากฝีกออกเสียงคำจากง่าย ๆ จากนิทานแล้วค่อย ๆ ให้ฝีกอ่านให้ยาวขึ้น โดยจะต้องออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน

กิจกรรมทำเรื่อง

๔. คนคือใครกัน

ให้น้อง ๆ สวมบทบาทเป็นสัตว์ในเรื่องและต้องให้คนอื่นทายว่าตัวเองคือสัตว์ชนิดไหนด้วยท่าทางหรืออธิบายลักษณะของสัตว์ชนิดนั้น ๆ ด้วยการพูดหรือเขียนก็ได้ สามารถเพิ่มความสุขได้ด้วยการเพิ่มสัตว์ชนิดอื่นที่ไม่มีในนิทาน

๕. เรือของฉันท

ให้น้อง ๆ ศึกษารูปแบบเรือแข่ง ลวดลายไทย และล่องวาดเรือของตัวเองดู พร้อมทั้งระบายสีตกแต่งให้สวยงาม

๖. ลงมือปลูกผัก

จำลองเป็นเกษตรกรด้วยการปลูกผักกัน

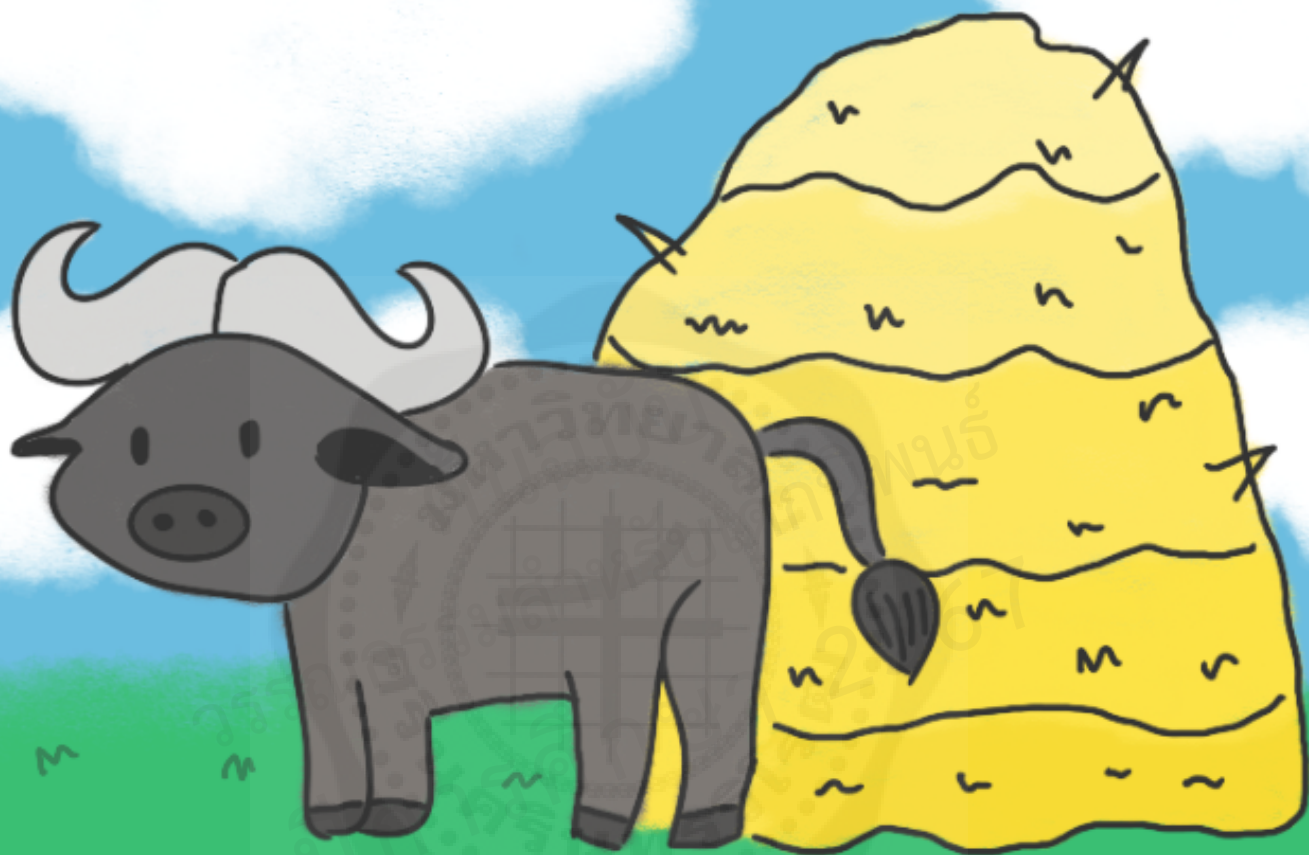
ผู้ปกครองลองชวนน้อง ๆ ปลูกผักสวนครัวและให้ดูและรดน้ำให้เหล่าผักจนกว่าจะเติบโตกัน สามารถเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยการชวนเด็ก ๆ จดบันทึกการเติบโตของผักในแต่ละวัน

เสริมทักษะ
กบขนทานพินภาคกลาง

นิทานเรื่องที่ ๖

ตาทองตายแม่

เมื่อนานมาแล้วมีชายชราคนหนึ่งชื่อว่า ทอง แก่อาศัยอยู่กับภรรยาแค่สองคนสามีภรรยา ตาทองเป็นคนติดการพนัน เอาเงินออกไปเท่าไรก็ใช้หมดไม่เหลือกลับบ้าน วันหนึ่งภรรยาเกิดสงสัยว่าแต่ละวันตาทองเอาเงินไปทำอะไรหมด

“ตอนนี้เงินแทบจะไม่เหลือเก็บแล้ว เงินที่แกเอาไปทุกวัน ๆ แกเอาไปทำอะไรหมด” ยายถาม

“เงินนะหรือ ฉันก็เอาไปเรียนหมอมดนะสิ จะได้หางานดูดวงให้ชาวบ้าน” ตาทองโกหกภรรยาคำโต “ไหน ๆ ก็ไหน ๆ แล้ว ฉันขอเงินไปจ่ายค่าเล่าเรียนเพิ่มหน่อยสิ”

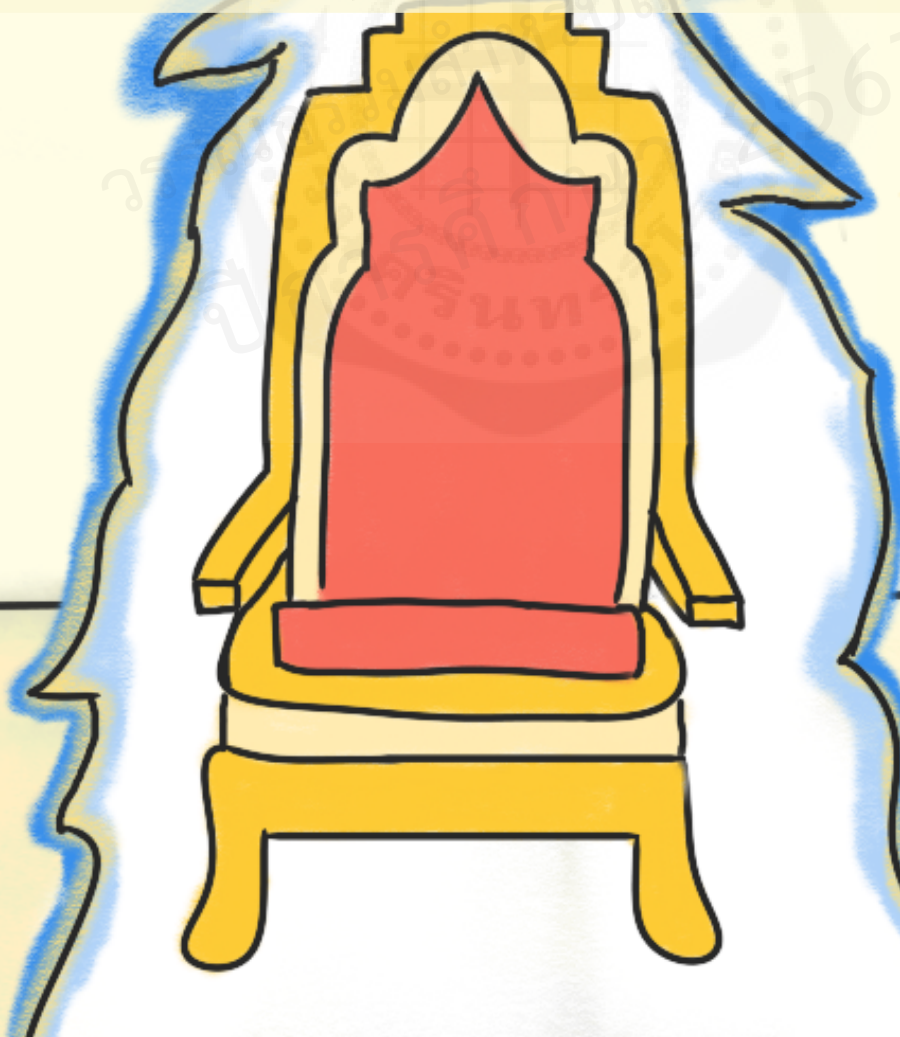
ได้ยินดังนั้นภรรยาก็ตั้งใจคิดว่าสามีแก่แล้วยังขยันเล่าเรียน หวังใช้วิชาความรู้หาเงิน จึงให้เงินทั้งหมดที่มีไปไม่กี่วันต่อมาตาทองก็ไปขอเงินภรรยาเพิ่ม เพราะเงินที่ได้ไปก็เอาไปเล่นพนันจนหมดตัว

”เงินที่ฉันให้แกไปครั้งก่อน เป็นเงินก้อนสุดท้ายแล้วว้า ถ้าตาอยากได้เงินไปจ่ายค่าเรียนเพิ่ม ตาต้องเอาควายไปขายแล้ว“ ภรรยาบอก “แล้วเมื่อไหร่แกจะเรียนจบหรือ”

“เดี๋ยวก็จบแล้ว“ ตาทองตอบ

วันหนึ่งของมีค่าในวังอุกขโมย พระราชาจึงให้คนมาเชิญตาทองไปทำนายหาคนร้าย ตาทองคิดว่าแกลงชะตาขาดเป็นแน่แท้ จึงพิมพ์ออกมา ”ไอทองเอ๋ย เอ็งชะตาขาดแน่ เอ็งตายแน่ไอทอง“ คนร้ายที่ขโมยของไปบังเอิญชื่อทองเหมือนกันได้ยินตาทองรำพึงรำพัน ก็อสน်ขวัญผวาด้วยนึกว่าตาทองรู้แล้วว่าตนขโมยไป จึงสารภาพกับตาทองว่าตนเป็นคนขโมยไปและขอให้ตาทองช่วย ตาทองจึงบอกให้เอาไปซ่อนไว้ตามซอกให้ดูเหมือนของตกหล่น รุ่งเช้าตาทองก็ทูลพระราชว่าของที่หายไปอยู่ตรงไหนบ้าง เมื่อให้คนไปหาตุ๊กก็เจอจริง ๆ ตามที่ตาทองบอก พระราชาได้ออกคำสั่งแต่งตั้งตาทองให้เป็นมหาดเล็กและจัดงานเฉลิมฉลองให้

ในงานเลี้ยงเต็มไปด้วยอาหารมากมาย ตาทองเห็นดังนั้นก็กินอย่างตะกละตะกลามจนกระดุกไก่อืดคอ ตาทองพยายามทำท่าทางเรียกให้คนช่วยแต่พระราชาคิดว่าตาทองเรียกตน พระราชาจึงเดินไปหาตาทองทันทีที่พระราชาลุกจากเก้าอี้ไปเพียงไม่กี่ก้าวพาก็ผ่าลงมาที่เก้าอี้ ทุกคนที่เห็นเหตุการณ์ก็พากันลือว่าตาทองคงจะเป็นเทวดาลงมาจุติ พระราชาที่รอดชีวิตจากฟ้าผ่าเพราะตาทองก็มอบของรางวัลให้มากมาย

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องตาทองทวยแมนแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะอย่างไร”

๒. ช่วงหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องตาทองทวยแมน หนู ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจ มาแต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : หมอ ฟ้าผ่า เหตุการณ์ ทำนาย พนัน ตะกละตะกลาม

๓. จำลองก่อนเกิดฟ้าผ่า

ให้หนู ๆ เรียนรู้เกี่ยวกับการเกิดฟ้าผ่า และทำการทดลองไฟฟ้าสถิตอย่างง่าย ด้วยการนำลูกโป่งไปถูและจดบันทึกว่าสิ่งของแบบไหนถึงสามารถเกิดไฟฟ้าสถิตได้

๔. ย่องเบา ๆ นะ

จัดพื้นที่สำหรับฝึกเดินย่องโดนอาจใช้แผ่นเสื่อที่เดินแล้วจะมีเสียงปูพื้น แล้วให้หนู ๆ พยายามเดินโดยไร้เสียง

เสริมทักษะ
กับงานพื้นฐานภาคใต้

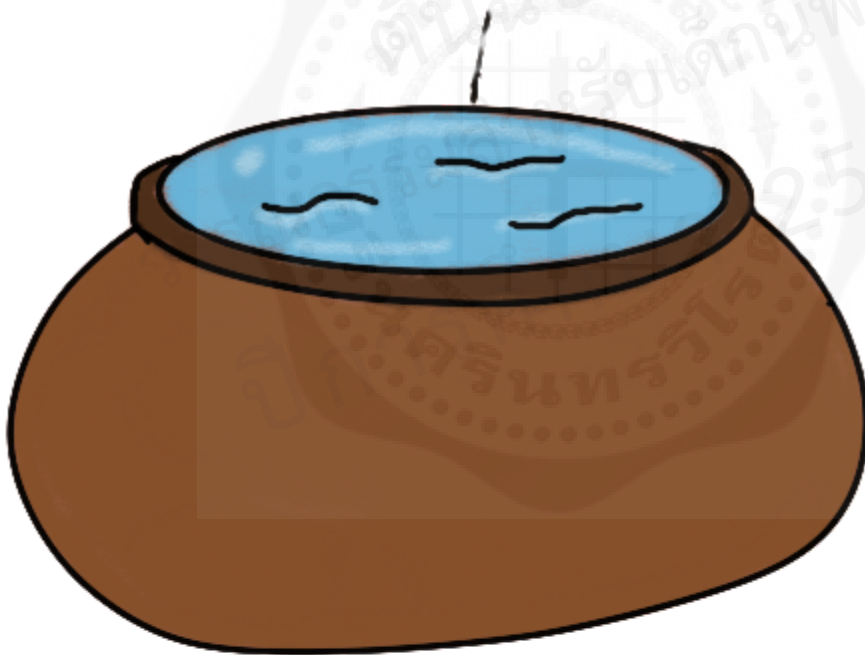
นิทานเรื่องที่ ๗ นายตัน

ครั้งหนึ่ง มีสามีภรรยาเศรษฐีคู่หนึ่งมีลูกชายชื่อ นายตัน แม่นายตันจะเป็นคนตาบอดใส่แต่เขาฉลาดหลักแหลม มีไหวพริบ เป็นเลิศ จนคนทั่วไปไม่รู้ว่านายตันนั้นตาบอด นายตันอยากได้นางร็วโรมาเป็นภรรยา จึงให้พ่อแม่ไปสว่ขอให้ ฝ่ายแม่ผู้เป็นแม่ของนางร็วโรก็ตั้งใจที่จะได้เป็นทองแผ่นเดียวกันกับเศรษฐี รีบหาฤกษ์แต่งงานให้ทั้งคู่โดยเร็วที่สุด

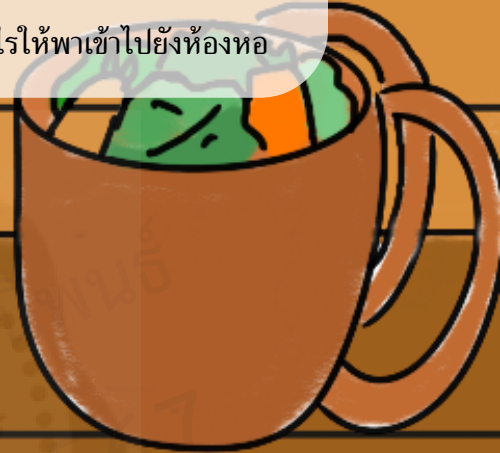
ในวันแต่งงานบ้านนายตันได้แห่ขันหมากขบวนใหญ่ไปยังบ้านนางร็วโร เมื่อถึงบ้านเจ้าสาวนายตันไม่คุ้นเคยทาง ทั้งยังเป็นทีโล่งไม่มีสิ่งของให้คอยจับสังเกตุดทางเดิน นายตันจึงเดินด้วยท่าที่ทุลักทุเลและชนเข้ากับต้นกล้วยอย่างแรงจนล้ม เช่นนั้นเขาจึงรู้ว่าตนพลาดเสียแล้ว จึงกลบเกลื่อนด้วยการทำท่าทำทางโวยวาย “โอ้ย วันฤกษ์งามยามดีแท้ ๆ ตันโดนนกขี้ใส่หัวซะได้ เลยมาหาใบตองเช็ดหัวซั้ยยังสะอาดพื้นจนล้มอีก” หลังจากพูดจบเขาก็เดินตามเสียงคนไปเข้าขบวนขันหมากต่อ

เมื่อถึงบันไดทางขึ้นบ้านนายตันเดินเลยเข้าไปยังใต้ถุนบ้านเมื่อมีคนทักนายตันก็ตอบว่า “ข้าเดินมาดูความแข็งแรงของบ้านนะ เพื่อจะได้แน่ใจว่าบ้านจะสามารถรับน้ำหนักจำนวนคนได้” เพื่อนของนายตันที่รู้ว่านายตันตาบอดก็พากันแกล้งทำเป็นพูดคุยเล่นตามประสาเพื่อนสนิทพลางจูงนายตันไปบนบ้าน ในขณะที่ทุกคนนั่งกันอยู่ในห้องพิธีนายตันกลับนั่งอยู่ข้างนอกประตูห้อง เห็นดังนั้นนางร็วไรจึงเอ่ยถาม “พี่น้องทำอะไรตรงนั้นหรือ ทำไมไม่เข้ามาร่วมพิธีล่ะ” นายตันรู้ว่าตนพลาดทำอีกแล้วและนึกขึ้นได้ว่าเขาได้ยินเสียงไก่อยู่ใกล้ ๆ ตอนเดินเข้าไปใต้ถุนบ้าน จึงตอบกลับไปว่า “ตอนที่ข้าเดินดูบ้านข้าเหยียบขี้ไก่เข้า เกรงว่าเดินเข้าบ้านจะสกปรก” ฝ่ายพ่อแม่นายตันจึงแกล้งทำเป็นพาลูกไปล้างเท้าและพาเข้าไปนั่งในห้องพิธี

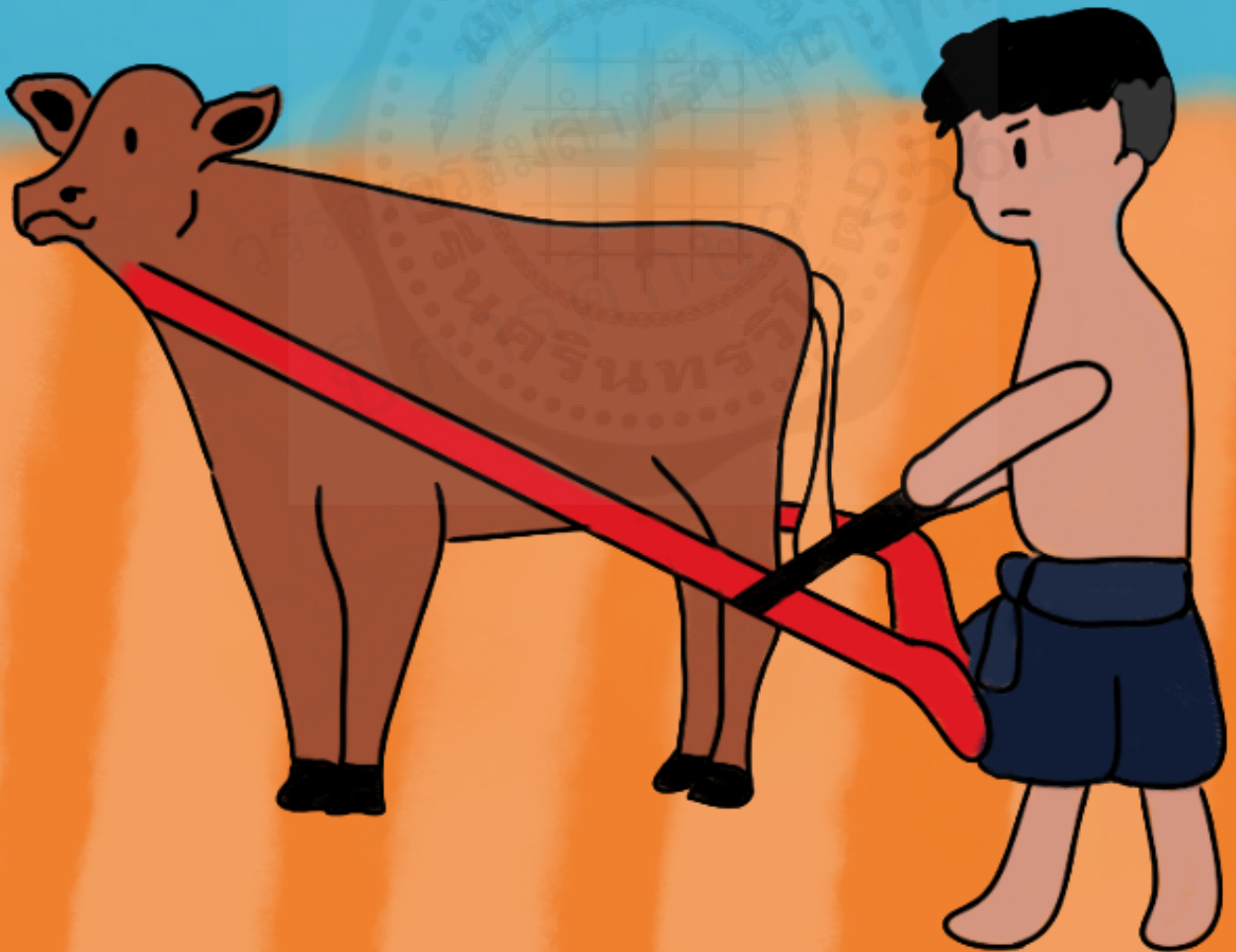

เมื่อเสร็จพิธีงานแต่ง ตามธรรมเนียมบ่าวสาวต้องร่วมเวียนเทียนแทนที่จะเดินเข้าห้องหอ นายต้นเดินเข้าไปในห้องครัวแทน ทันทันที่ได้กลิ่นเครื่องแกงพร้อมกันที่นางริ้วไรเอ๋ยทัก “พี่มาทำอะไรในครัวหรือ ทำไมไม่เข้าห้องหอ” นายต้นก็รู้ว่าตัวเองพลาดอีกแล้วก็หาคำพูดแก้ต่างให้ตนเอง

“อ้อ พอดีแม่ฉันกินเผ็ดมากไม่ได้ล่ะ ท้องไส้ไม่ค่อยดี จึงอยากมาบอกคนครัวว่าอย่าทำอาหารรสจัดมากนัก” เมื่อเอ๋ยเสร็จนายต้นก็ทำเป็นจับมือควงแขนนางริ้วไรให้พาเข้าไปยังห้องหอ

เมื่ออยู่กินกันมาได้ระยะเวลาหนึ่ง นางริ้วไรได้ขอให้นายตันช่วยไถนาให้ นายตันไม่รู้จะปฏิเสธอย่างไรจึงรับปากตกลง เมื่อถึงเวลาไถนานางริ้วไรก็ชี้พื้นที่นาของบ้านตนให้ดูแล้วครอบแอกไถนาไว้กับวัวให้ หลังจากนั้นนางก็กลับบ้านไปทำอาหารให้นายตันและจะเอามาให้เมื่อเที่ยงตรง เมื่อภรรยากลับไปนายตันก็ไถนาด้วยความทุลักทุเล บังคับวัวไปทางนั้นที่ทางนั้นที่ “ตาก็มองไม่เห็น นาก็ไม่เคยไถ ข้าจะทำอย่างไรดีหนอ” นายตันบนรำพันกับตัวเอง ในขณะที่ตัวเอง อยู่ ๆ วัวก็หยุดเดินนายตันได้พลันมือเสียนวัวเสียเต็มแรง จนวัวตกใจวิ่งหนีไป นายตันเดินหาวัวด้วยการฟังเสียง เมื่อได้ยินเสียงกรอบแกรบบริเวณป่าข้างหน้า เขาก็เดินลงคูน้ำไถลี้ ๆ แล้ววิดน้ำใส่ป่าเพราะคิดว่าเป็นวัว “พี่วิดน้ำใส่ป่าทำไมหรือ” นางริ้วไรที่นำข้าวมาให้สามีเห็นว่าสามีวิดน้ำใส่ป่าอยู่ก็ถามด้วยความตกใจ

“อ้อ..” นายต้นคิดหาคำตอบสักหนึ่ง ได้ยินเสียงแมลงบินจึงตอบกลับไปว่า “ว้าวมันเจอัวสาวจึงวิ่งหนีไป ส่วนพี่วิ่งตามมันมาก็เจอรังแตนเข้า ถ้าวิ่งหนีคงไม่พ้นเลยได้แต่วิดน้ำไล่นี้แหละจ๊ะ”

ได้ยินคำตอบดังนั้นนางริ้วไรไม่ได้ตั้งใจเอาความอะไรต่อ จึงพากันกลับบ้าน

วันหนึ่งนางริ้วไรได้จัดสำหรับอาหารไว้ให้นายต้น แล้วตนก็ออกไปซื้อของที่ตลาด เมื่อนายต้นตื่นมากินข้าว ปลาเสร็จก็อยากเคี้ยวหมากใส่พลูกับปูน แต่กลับใส่ปูนกระเด็นตกพื้นนายต้นหาไม่เจอ เมื่อนางริ้วไร กลับมานายต้นก็โวยวายเสียยกใหญ่ ได้แต่ยืนเถียงกันไปมา จนนายต้นปลั่งปาก “ถ้าแหกหาเจอในห้องนี้ ฉันให้แก่เอาปูนขี้ตาดันเลย” นางริ้วไรจึงหาลับใส่ปูนและเจอมันตกอยู่ใต้สำหรับข้าว ด้วยความเหนื่อย และโมโหนางจึงเอาปูนในตลับขี้ตาดานายต้นอย่างแรง นายต้นได้ทีแกล้งทำเป็นร้องบอกแสบตา แล้วก็บอกว่าตาตนบอดเพราะปูนที่นางริ้วไรนำมาขี้ เช่นนั้นนางริ้วไรจึงเที่ยวพานายต้นไปรักษากับหมอทุก แขนงจนนายต้นสามารถมองเห็นได้ หลังจากตาหายบอดนายต้นก็ตัดสินใจไปวชเรียน

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๑. ถ้าเป็นหนู

ลองตั้งคำถามจากนิทานเรื่องนายตันแล้วตอบคำถาม หรือให้เด็ก ๆ ลองจินตนาการดูว่า “ถ้าตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องจะทำอย่างไร”

๒. ช่วงหนูแต่งเรื่อง

จากนิทานเรื่องนายตันน้อย ๆ ลองเลือกคำศัพท์หลาย ๆ คำที่สนใจมา แต่งนิทานเรื่องใหม่ของตัวเองกัน

คำศัพท์แนะนำ : ตาบอด ไถนา ชนหมาก ใต้ถุน แต่งงาน สำหรับ ห้องครัว

๓. ปิดตาหาของ

ให้ห้อง ๆ ปิดหรือหลับตาจำลองเป็นคนตาบอด แล้วหาของ หรือคนตามที่กำหนด โดยคนรอบข้างคอยให้คำใบ้ว่าของชิ้นนั้น อยู่ที่ไหน

๔. อะไรอยู่ในกล่อง

นำสิ่งของใส่กล่องทึบและให้ห้อง ๆ ใช้มือจับแล้วลองทายดูว่าของสิ่งนั้นคืออะไร

กิจกรรมท้ายเรื่อง

๕. ทายอาหารจากรสสัมผัส

ให้นำห้อง ๆ หลับตาและชิมอาหาร แล้วลองให้ทายดูว่ารสชาติแบบนี้คือรสชาติของอะไร

๖. ขบวนแห่มาแล้ว

เปิดเพลงหรือสร้างจังหวะที่ใช้ในการแห่ขันหมากแล้วให้นำห้อง ๆ ฝึกร้องเนื้อเพลงพร้อมกับตบมือหรือเคาะลึงของให้เป็นจังหวะ สามารถเพิ่มความสนุกด้วยการช่วยให้นำห้อง ๆ แต่เนื้อเพลงแบบฉบับของตนเอง

บรรณานุกรม

นิทานพื้นบ้าน

จะอานี่ชะ กาเดร์.//(2559).//นิทานเรื่องสองสัตว์.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2568./
จาก <https://marakna.blogspot.com/2016/?m=1>

njoy.//(2551).//นิทานเรื่องชายปัญญา.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2568./
จาก <https://www.openbase.in.th/node/7097>

นิทานล้านนา.//(2555).//นิทานเรื่องชะตามะกอกแห้ง.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2568./
จาก <https://noisyz.wordpress.com/2012/09/>

เกียรติศักดิ์ ภูปาทา.//(2561).//นิทานเรื่องขี่เหล่าเล่นหม้อ.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม
2568./จาก <https://folktales.sac.or.th/folktale-details.php?id=140>

กฤษณภัทร คุณล้าน.//(2561).//นิทานเรื่องกำพร้าวฝ้ายน้อย.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม
2568./จาก <https://folktales.sac.or.th/folktale-details.php?id=96>

กาญจนา จันทร์สิงห์.//(2562).//นิทานเรื่องตาทองทวยแมน.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม
2568./จาก [https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?
nu=pages&page_id=1226&code_db=610006&code_type=01](https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1226&code_db=610006&code_type=01)

วิมล คำศร.//(2568).//นิทานเรื่องนายต้น.//สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2568./
จาก [https://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/434/1/นาย
ต้น.pdf](https://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/434/1/นายต้น.pdf)

ข้อมูลประกอบการจัดทำ

วิกิพีเดีย.//(2568).//ประเทศไทย.//สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2568./
จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศไทย>

สนุกและเพลิดเพลินกับนิทานพื้นบ้านจาก ๔ ภาคของประเทศไทย

นิทานจากภาคเหนือ : สองสัตว์ , ชายปัญญา , ชะตามะกอกแห้ง

นิทานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(อีสาน) : ช้เหล้าเล่นหม้อ , กำพร้าวฝิ่นน้อย

นิทานจากภาคกลาง : ตาทองทวยแม่่น นิทานจากภาคใต้ : นายตัน

พร้อมทั้งกิจกรรมเสริมทักษะส่งเสริมพัฒนาการมากมายภายในเล่ม

